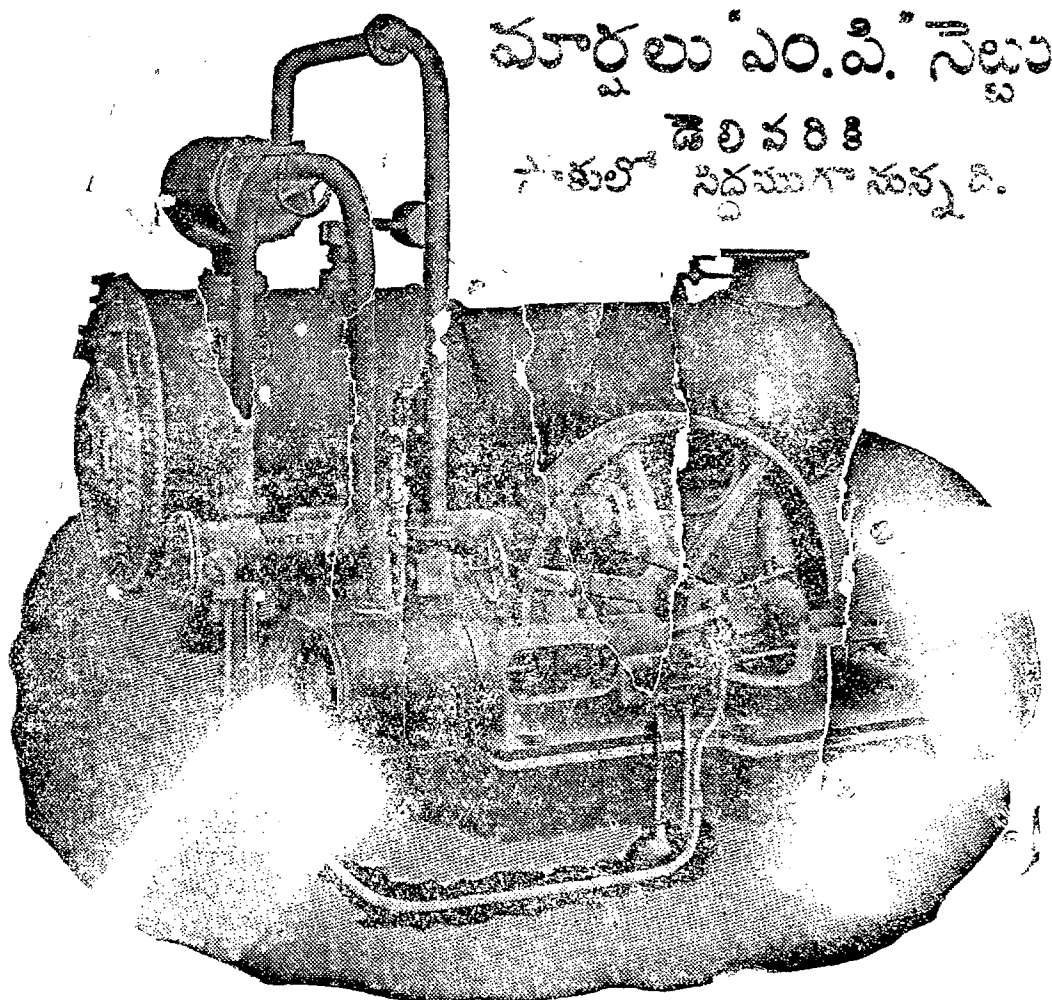

310085 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } ఐదవవత్సరము 1921 వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 24 తేది సోమవారము } No. 168.
 పదివేలము. 8 } దక్షిణ భారత సాహిత్య సంపత్తి ఆశ్రయమున బహుళ అష్టమి. } సంచిక ౧౬౮

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
 డెలివరీకి
 గోకుల్ సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ ప్రెసంగు
 యొందగలుగువాటిలో వయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్రి నెట్టు
 యొక్క నివరణము ధరలకు ఇతర నివరణములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు నను ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయం: బెజవాడ, కంభాపూరు. నెం. 9, నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 సంత మాత్రమున నయమగును.
 సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరతైలము

శబ్ద 1-కి 0-8-0

వండ్ల పొడి

శబ్ద 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2883

మీరు బయటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయుండు సమయములో నైనను పెండ్లిండ్లు విందులు
 సకలములలో నైనను ఈ ఆర్థికము యుపయోగించిన మంచి రోజుపుష్పముల వాసనను యిచ్చి మనసుకు
 ఆనందమును ముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వేసవికాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శీతములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును.
 అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతి కుటుంబములోను అవశ్యకము.
 ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూప 2, 1, 0-12-0, 0-8-0

రోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూప 1.0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. ప్రియాం కంపెనీ, 6 బందరువీధి, మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

వ్రాసిన రహస్య ఖర్చును కూడను ఆశీర్వాద ఇచ్చుచే మీకు
 ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

త్వరకుడు!

వైద్యకాస్త్రీ మణిశంకర్ గోవిందజీ.

అరణ్యనిగ్రహ యావధాలయము, 36, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

స్వదేశభిమానులారా!

మంచితరుణము!

త్వరపడుడు!

బెజవాడ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు (లిమిటెడ్) బెజవాడ

(1918 ఇండియన్ కంపెనీ ఆక్ట్ ప్రకారము స్థాపించబడినది).

మూలధనము రూ 20,00,000

రూ 20 లు విలువగల 1,00,000 వాటాలుగా విభజింపబడినది.

దరఖాస్తుతో రూ 5 లున్న, అలాంటి మెంటు అయిన పిదప రూ 5 లున్న,

మిగిలినది మూడు మాసములకు తక్కువకాని రెండు వాయిదాలలో చెల్లించవలెను.

డైరెక్టర్లు:

- (1) దివానుబహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి, కాకినాడ
- (2) రావుబహద్దరు సి. వి. యస్. నరసింహారాజు - విశాఖపట్టణము.
- (3) వసుమతి వీరభద్రస్వామి - విజయనగరం.
- (4) గూడూరి లక్ష్మణరావు - బెజవాడ.
- (5) చుండూరు సీతారామయ్య - బెజవాడ.
- (6) లిమ్మిన నారాయణమూర్తి - బెజవాడ.
- (7) ధూళిపాళ మురహరిరావు - మొగల్ రజపురం.

(3202)

బ్యాంకర్లు:

- (1) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా - బెజవాడ.
- (2) ఇండియన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ - మద్రాసు

ఆడిటర్లు.

జి. నరసింహం గార్లు ఎఫ్ ఏ. ఏ. ఎస్. ఆర్. ఎస్. ఏ. మద్రాసు.

జిజ్ఞాసు ప్రాప్తికై ధరఖాస్తుపాఠములు వగైరా కావలసినవారు

మేనేజింగు ఏజంటు అండ్ డైరెక్టరు

బెజవాడ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు (లిమిటెడ్) బెజవాడ,

అని ప్రాసినచో బడయకలరు.

G. Lakshmana Rao.

మూడుఅవరాధపరిశోధకనవలలు

మాయావి

ఈ యంద్రజిత్తునిమాయలు, ఈ కుంభకర్ణుని బుద్ధితేని పకుబలము, ఈ రాక్షసానురుని యొడతెలుంగని మమకారము, ఈ తాటక యంతులేని దానవలీల, ఈ మృత్యునాతి చూపాపని మృత్యుభావము, ఈ మృత్యుతేవత యెడతెగని వీరవిహారము మనమెన్నడును గని విని యెటుంగము. ఈ మాయావి యపరాధ పరిశోధకనవల, క్యాల్క్యులేషన్లతో జీత్రపట శోభి తరుణు వెలుగుచున్నది. తపాలఖర్చు గాక 1-12-0.

(మాయావి తరువాత కథ)

మనోరమ

(వార 82)

ఇరువురు మనోరమలు- ఇరువురును మనోరమలే కాని, యిందొక తె మనోహారిణి. మరియొక తె మనోహారిణి. ఒక చోట వాగురమ్మగారుండరానము. మరియొకచోట భయంఠర ప్రభయ విక్రమార్కాచారము-ఒకటి మానవలీల-ఇంకొకటి దానవలీల. అమృతముతోజుట దేవదానవరూప్యము జరిగినది. హాలా హలము పుట్టినది. అలాటకాటకా మనోరమ కాదు. అది నారిపిశాచియగు జామిలియా. చిత్రపటశోభిమై కాల్క్యులేషన్లతో నున్న దీని వెల పోస్తేజి కాక 1-12-0. (మనోరమ తరువాత కథ)

మాయావిని

(ది: 2371)

నారిపిశాచి యగు జామిలియా భయంకరసంఘటనము లిం దత్యద్భుతముగ వర్ణింపబడినవి. అపరాధ పరిశోధకులలో కసాధారణ మేధాశాలియగు జేకోద్రవాధునకును, జామిలి యను జరిగిన భయవిస్మయవిలాస సంకీర్ణము చదివి తీరవలయును. తపాలఖర్చుగాక దీని వెల 1-12-0. ఈ నవలలు మూడును చందాదారు లగువారలకు పోస్తేజికాక రూ 2-8-0 లకే పంపుదును.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము,

రాజమహేంద్రవరము.

నారీ మనోహర

పత్రి పఠనము

విశాఖపట్టణము

మూలధనము - లక్ష రూపాయలు

పంతులియ - ఒక రూపాయ

ఉద్దేశము

1. వేరు వేరు జాతుల మేలుమరుసపత్తి మనదేశములో పండించుట.
2. పరివాండ్రచే చేతినాలు వడికించి వివిధములగు బట్టలు నేయించుట.
3. పరివాండ్రకు జరూరయిన మూలధనము స్వల్పకడ్డకీ అప్పు నిచ్చుట.
4. ప్రతివోట ప్రాంచికేర్పచి వచ్చుటవచ్చుట తయారగుచున్న నూలుబట్టలు న్యాయమైన ధరకు కొనుట.
5. నూలునడకడము, బట్టలు నేయడము అనుభవకాలుల ద్వారా నేర్పించుట.
6. లాభములో నాలుగవవంతు దేశసేవకు వినియోగ పరచుట.

ఏజెంటు

ప్రతిగ్రామములోను వంతుదార్లనుచేర్చుట, డిపోలను స్థాపించి, నూలు వడికించి బట్టలను నేయించుట మొదలగు పనులకుగాను జీతము కమిషను వైది యేజెంటు కావలెను.

లక్ష్మీరాజు -

అప్పలస్వామినాయుడు,

(3168)

స్థాపకుడు.

స్వదేశ హస్తనిర్మిత వస్తువులు.

గట్టి పని!

వెల సరసము!!

ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బల్లెయికత్తులు, లీనరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్నినైజల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుపకప్పతాళములు, మేలయిన మంగళికత్తులు, ఇత్తడి యిరుముకలిసిన కప్పతాళములు, నుంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయబడిన యిరువపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (3081)

ధరఖాస్తు పంపిన ధరలు తెలుపబడును.

పర్రకులకు సరసమైన కమీసు నేయబడును.

తంలి చిరుసామా: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇండస్ట్రీస్" } కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
వెద్దాపురం. } వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

మలయ చందనము.

గనేరి అను పెగరోగమునకు కుశారము.

పథ్యములేదు. విచికారితో పనిలేదు. ఎలాపు, లెటాపు, వచ్చు, అను మూడు విధముల పెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పను. శ్రీలీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షోధము. డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చందినీ (మలయచందనమున కనుపానము) ఔన్న 2-0-0 1251

ఋతుశోధక

ఋతుకుల మున్నగు గర్భాశయ దోషములను భోగట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. డబ్బా 2-0-0

పీ యూ ష ము

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచిగువాసన. గుణము గల ఆయుర్వేదద్రవ్యము. డబ్బా 0-12-9

గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వైస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

డైరెక్టర్లు

జె.వి.ఎస్.ఆర్.

- శ్రీ నైడా చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమిందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- సూరి వేంకటనరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభాధ్యక్షులు, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయధ్యక్షులు, బెజవాడ.
- నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు వంతు లుగారు, బార్-ఎట్-లా, మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రామ సంఘమునకు (ట్రస్టీ, గుంటూరు.
- బచ్చ నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, జ్ఞానదానినీ గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకరు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా
- పుతుంజాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ వేంకటాద్రివాయిని కాలీయపాతశాల; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; ప్రొవైటరు; చురీపట్టణం
- బొడ్డపాటి హనుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యవారాచలం వరప్రసాద గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డపాడు. (కృష్ణాజిల్లా)
- పుచ్చా శ్రీరామకృష్ణగారు, కార్యదర్శి, ఆర్యబాలసమాజము; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయ గౌరవకార్యదర్శి, బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమున

కల్పవృక్షములగు

గ్రంథములను, తిక్కన-

పోతన-కృష్ణదేవరాయాది

జాతీయవీరుల పటములను,

ప్రకటించి ఆంధ్రదేశమునకు వన్నెదెచ్చును

అచ్చు వేయువారికిని గ్రంథక్రయమును

మిక్కిలి సహకారి.

వెలుబడిదారులకు లాభకరము.

ఇతర వివరములకు ప్రొప్రియేటర్ మొదలగువారికి ఇట్లు వ్రాయవలెను:

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య మేనేజింగు డైరెక్టరు.

విదేశవస్తుదహనము.

యింజనీరింగు కళాశాల హోస్టలు.

విజయదశమినాడు ఈ కళాశాలలో చదువుచున్న విద్యార్థులు దేశసేవకై వారి స్వల్పసహాయమున చేసిన విన్నవించుట కేరతయు సంతసపడుచున్నది. అదినముననే రెండవ తరగతి ఒకరుకీరు ఆంధ్రవిద్యార్థులచే వారి గదుల మందర మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు విదేశవస్తుదహనము మొదలైపోయెను. వారిని జూచి మూడవతరగతివిద్యార్థులు కూడ తమ గదుల మందర వస్తుదహనము ప్రారంభించిరి. ఇతరతరగతివిద్యార్థులు ఉత్సాహపూరితులై వైచెప్పిన రెండు ఆహతులకు వారి పిలువనుసరించి వస్తువులను సమర్పించిరి. ఈరెండుస్థలములయందును సుమారు 2 లేక 3 వందలరూప్యములు విలువగల వస్తువులు దహనముచేయబడినవి. ఈవస్తువులలో ఖరీదయిన పట్టు వస్తువులుగూడ గలవు. ఈప్రకారము 4 గంటలవరకు ఆహతి జరిగెను.

ఈలోపున హోస్టలు మేనేజరు ము. రామానుజాచార్యులుగారు తమ ఆఫీసుగదిలోనుండి పొగను జూచి, తహాఫల మేనుకు తగ్గితముగ నెత్తించి, వస్తుదహనమును గాంచి నిశ్చేష్టుడై కొంతకాలమువరకు నేమిచేయుటకుతోచక, తరువాత కళాశాలాధికారికి తెలియజేయవలెనని యూహించెను గాని యెందుచేతనో వేరొక ఆంగ్లయూపాధ్యాయులగు, "వెస్ట్రు" దొరగారికి వర్తమానమందిరిప్పించిరి. పాపము తెల్లతోలును జూచి విద్యార్థులు భయపడుదురనికాబోలు! కానియెడల తగ్గరగానన్నట్టియు, ఆ వై గ దు ల వి వ య మై జో క్య ము గల వాడు నై న హిందూ యూపాధ్యాయుని యేలరప్పించలేదు. ఆ దొరగారు 2 వందలవిద్యార్థుల సమాహమునుజూచి యేమియుజేయలేక వారియొకట నిలబడిన విద్యార్థులతో నిట్లు పలికెను. "మీరు మీబట్టలను తగులబెట్టునది వివేకహీనులైనవో యీకళాశాలయావరణలోచేయక, దగ్గరగా నున్న చెరువువద్ద మీకడుపునిండునట్లు మీవస్తువులను తగులబెట్టుకొనుడు." తక్షణమే విద్యార్థులందరు ఒక్కసారిగా గాంధీమహాత్మకు జేయి! తిలకరాజుకు జేయి!" యని యుత్సాహపూర్వకముగ కేకలువేసిరి. ఈయుత్సాహముతోమరికొన్ని బట్టలు తగుల పట్టబడినవి. దహనము "గాంధీమహాత్మకు జేయి; మేనేజరుకు జేయి" అను కేకలతో ముగిసెను.

60 వత్సరములుండియామేనేజరుగారు, వారికి సంబంధములేని వస్తువహనములో జోక్యము కలుగజేసికొనుట జూడ వైయధికారులనుండి యెక్కువమెప్పు వడయటకుకాబోలు!

తెలిగి దీపావళీదినమున, ఈలోపుక పట్టుదలతో ప్రాగు చేసిన విదేశ వస్తువులను దహనముచేయుటకు విద్యార్థులు దృఢనిశ్చయములై యున్నారని విన్నవించుటకు నెంతయు సంతసించుచున్నాను. —ఒకపిల్లభరి.

కాకినాడ

ది 20-10-1921 లేదని 2 గంటలకు శ్రీయుత పారుతూడి సత్యనారాయణగారి యధ్యక్షత క్రింద నీ తీర్మానము లంగీకృతమయ్యెను.

కాకినాడతాలూకా కాలగ్రామసంఘ కార్యస్థానము గోదావరిజిల్లా కాలగ్రామసంఘకార్యస్థానముండి విదేశీ ప్రత్యేక కార్యస్థానమును ఏర్పాటు చేయునలె ననియు, తాలూకా కాలగ్రామ కార్యదర్శి వెంటనే కార్యస్థానమునకు పిలుగునట్టి యింటిని అద్దెకు పుచ్చుకొనవలె ననియు నీ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

ది 14-8-21 లేదని యీసంఘమువారు తీర్మానించిన ప్రకారము గోదావరిజిల్లా కాలగ్రామసంఘమువారు రూ 5000 లింతవరకు నీ తాలూకా సంఘమునకు పంపనందున ఈ సంఘమువారు చేయవలసిన కార్యమును పూర్తిగా కొనసాగించుటకు సాధ్యపడకుండుననిచూచుచు యీసంఘముతరపున వసూలుకాబడిన రూ 18162-3-3 లున్న గో. జి. కాం. సంఘము వారికే వసూలుయిచ్చినందున సదరుసొమ్ములోనుండి యీసంఘము తాలూకు సకముసొమ్ము రూ 6581-1-7 లున్న వెంటనే యీసంఘమునకు పంపవలసినదనియు, ప్రస్తుతము వ్యవసాయము నిమిత్తము విశేషధనము కావలసియున్నందున వైమొలై ముగాక మఱియొకరూ 5000 లు జిల్లాసొమ్ముల మొత్తముండి గాని ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘపుసొమ్ముల మొత్తముండి గాని వెంటనే యిప్పించవలసినదనియు, కార్యస్థానపు ఖర్చులనిమిత్తము ప్రస్తుతము రూ 500 లు యిప్పించవలసినదనియు యీసంఘమువారు గో. జి. కాం. సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

ది 12-10-21 లేదని కాకినాడ తహసీల్దార్లములో రాత్రి సుమారు 12 గంటల వేళ స్వరాజ్యవాదులు పొంకినదెప్పుల

గురించి యీసంఘకార్యదర్శి యిచ్చిన నివేదికను వ్రాతపాఠములమును నీసంఘమువారు చూచి, సదరు దెబ్బలుకొట్టుటను గురించి యీదిగువసభ్యులుగల ఉపసంఘము సదరువాట్టులములనుబట్టియు నితరసాక్ష్యమును బట్టియు బహిరంగముగ విచారణచేసి ఒకనివేదికను తయారుచేసి ది 30 వ అక్టోబరు 1921 లేదని ఈ సంఘకార్యదర్శికి పంపవలెననియు నీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. — 1. లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు, సమావేశకర్త; 2. మన్యం మార్కయ్యగారు 3. ముహమ్మద్ సలాత్ షేరిఫ్ గారు 4. పోతుల సతీరాజుగారు 5. మండవెల్లి రామన్నగారు వీరిలో ఎవరైనను ప్రతిబంధకముచేత రాలియెడల తక్కినవారు అట్టివారి స్థానమునందు ఇతరులను నియమించుకొనువాక్కు నిచ్చుటకు తీర్మానించుచున్నారు. మండపాక రంగయ్య, కాకినాడతాలూకా కాలగ్రామ సంఘకార్యదర్శి.

మిల్లు ఎంజినులు అమ్మకమునకు

- ఏ 200 ఏ. హెచ్. పి. కార్లిస్ కాంపౌండు కోల్డె వారిచే తయారుచేయబడినది.
- ఏ 2:0 ఏ. హెచ్. పి. క్రాస్ కాంపౌండు హార్వే అండు వారిచే తయారుచేయబడినది.
- ఏ 500 ఏ. హెచ్. పి. వర్టికల్ ట్రిప్లె ఎక్స్ పాన్షన్ కార్లిస్ స్టాండ్ వారిచే తయారుచేయబడినది.
- ఏ 1600 ఏ. హెచ్. పి. క్రాస్ కాంపౌండు కార్లిస్ గాల్లో 3215 వారిచే తయారుచేయబడినది.

J. C. Tosh Ltd., 24, Strand Road, Calcutta.

ప్రతికంఠుడును చదువదగిన గ్రంథములు

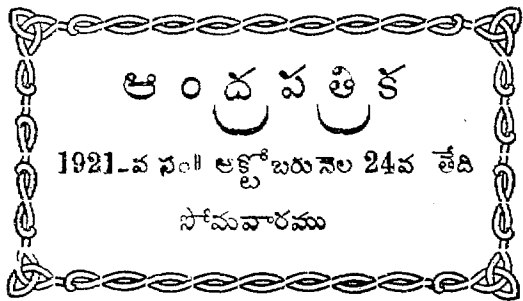
- (1) ఆంగ్లేయసామ్రాజ్యచరిత్రము. — (ప్రపంచములో పాతకభాగమును ఆంగ్లేయు లెట్లు సంపాదించిరో తెలుపుగ్రంథము రూ 1-4-0. (8201)
- (2) అర్థశాస్త్రము. — నవ దేశమున దగ్గరరాధ అధికముగ నుండుటకు కారణముల తెలుపుచు విశ్వవిద్య మభివృద్ధియగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూ 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చులుండవు. వలయువారు గ్రంథక్రయకు మూడిదిపూడి వె. కిటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చక్రవర్తిపాస్వాళ్ళు, మహారాజాగారి కాలేజీ, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

చందాదారులకు హెచ్చరిక.

చందా వి. పి. కార్డు

పత్రికచందాలకుగాను పూర్వమువలె పత్రికలను వి.పి. గ కంపకను పోస్టుకార్డులను వి.పి. గ కంపు చున్నాము. చందా కాలమును తెలియచేయు లెక్క సహా వి. పి. కార్డుయం దుండును. వీనినే చందాదారులు వారు చెల్లిం చిన సాముకు రజీదులుగా భావింపవచ్చును. ఏవియో కార్డులు వి. పి. వచ్చినవని తిరుగుగొట్టక యెప్పటి యభి మానముతో వి. పి. లను స్వీకరిం క వేడు చున్నాము.

వ్యవస్థాపకుడు.

హిందూదేశము:

పార్లమెంటు సభలు

హిందూదేశ స్థితిని గూర్చి కామన్సుభలో చర్చ జరుగ వలయునని, సర్ డబ్ల్యు బాయిన్ సను హిక్కుగారు గోరగ, ప్రస్తుత తరుణమునందది సాధ్యపడదనియు, ఆంగ్లదేశమున జీవనాధారము లేని వారి రక్షణము నిమిత్తము ప్రవేశపెట్టిన చట్టములు పూర్తియైన పిమ్మట హిక్కుగారి సూచన ఆలోచనలోనికి దేబడుననియు, చేబట్లగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. చేబట్లగారి దృష్టిలో హిందూదేశ సమస్య, మిగిలిన సమస్యలంత ప్రాముఖ్యము బడయలేదు. అయినను త్వరలో చర్చజరుగునని మాత్రము హింపవచ్చును. ప్రభువుల సభలోమాత్రము, ఈనెల 25 తేదిన హిందూదేశ విషయము గూర్చి చర్చ జరుగుట కాక్షేపణ లేదని, కర్జను ప్రభువు గారు బలికిరి. ఏదియో నెక విధమున చచ్చి జరిపి నంతమాత్రమున లాభము లేదు. హిందూదేశమున జనించిన విషమస్థితికి నిజకారణ మెద్దియో గ్రహించినగాని, పార్లమెంటు సభవారు తగిన ప్రతిక్రియల నవలంబించజాలరు. హిందూదేశమున నేమిజరుగుచున్నదో గ్రహించెడివారు కొలదిమంది మాత్రము గలరు. వీరు సామాన్యముగ లేబరు పక్షమునకు జెందియుండురు. కామన్సుభలో వీరికిగల పలుకుబడి యత్యల్పము. అధిక సంఖ్యాకులకు హిందూదేశస్థితి అగమ్యగోచరము. ఇందు ను గూర్చి యోచించుట కయిన వారు ప్రయత్నింపరు. పార్లమెంటుసభవారి యాజ్ఞలు హిందూదేశమునందెంతవరకు చెల్లుచున్నవో, వారు కనుగొనుటలేదు. ఇండియా ఆఫీసువారును, హిందూదేశాధికారులును వ్యవహారముల నన్నిటిని తిన్నగ నడిపెదరనియు, తాము జోక్యము దీసికొనవలసిన నవసరము లేదనియు, వారు తలంతురు. హిందూదేశమునందుద్వోగముజేసి, ఉపకారవేతనము నందుచున్న ఆంగ్లో హైందవులు మాత్రము, హిందూదేశ విషయములగూర్చి తరుచుగ తమ యభిప్రాయములను తెలుపుచుండురు. వారికండ్లకు ఎప్పుడును ప్రజల దుర్మార్గముమాత్రమే పాడగట్టును. అందుచే వారు శిక్షలను విధింపవలయుననియు, ప్రజాశయములను సఫలపరుచుట ఆపాయకరమనియు ఎలుగెత్తి చాటుచుండురు.

వీరి ద్వారా, పార్లమెంటు సభ్యులు హిందూదేశ స్థితినిగూర్చి గ్రహింపవలసినవచ్చుచున్నది. అట్టితరీ, నిజస్థితి నరయుటకు వారికి ఏలులేదని విదితమగును. సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారు, హిందూదేశమునందే వెడలి యూరకుండలేదు. ఏ తీరున నైనను తన గొప్పతనమును వెల్లడించి, భారతీయులకోర్కెలకు విఘ్నము కలుగజేయుటకు తన శక్తి నంతను భారబోయుచున్నాడు. హిందూదేశ స్థితిగూర్చి దురభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుచు, పత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయుచున్నాడు. డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికలో వ్రాయుచు, గాంధీనికను అరెస్టుజేయనందులకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని దూరుచు, వారు బలహీనత జూపిరిని నిందారోపణజేయుచున్నాడు. మాస్టా తిరుగుబాటునడచివైచుట కారంభదశలో దృఢముగ కృషి నలుకలేదని, ప్రభుత్వమువారిని దూరుచు, పంజాబు తిరుగుబాటును తా మెంతటి చాకచక్యముతో రెండువారములలో నడచివేయగలిగిరో ఓడ్వయరుగారు వివరించిరి. డయరుసేనానిమొదలగు వారి చర్యలను సమర్థించిరి. పంజాబులో శిక్షల నెండినవారిని క్షమించినందులకు ఏవగింపుజూపిరి. పంజాబులో రెండువారములలో నల్లరుల నడచివైచినందులకు ఓడ్వయరుగారు సంతసించిరి గాని, తామును మిగిలిన యధికారులును వహించిన కాశిన్య ఫలితము ఎంతటి దుస్థితిని దేశమున తెచ్చిపెట్టెనో వారికను గ్రహింపవలయు వ్రాయుట విచిత్రముగ నున్నది. పంజాబులో కలిగిన దుర్భర స్థితివలన, హిందూదేశమేగాక నాగరిక ప్రపంచమంతయు తల్లడిల్లెను. అందుమూలమున, హిందూదేశము నందింతవరకును, శాంతి కలుగలేదు.

ప్రజలు తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకే నిరాకరణ పద్ధతి నవలంబించవలసి వచ్చెను. నురక్షితస్థానమునందుండి, ఓడ్వయరుగారు ప్రగల్భముల బలుక నవసరము లేదు. సత్యమెల్లరకును చెలిసియేయున్నది. ఇంతటితో నాగరిక, ప్రభుత్వము వారు పంజాబులోజూపిన దాక్షిణ్యము మూలమున మలబారులోతిరుగుబాటు గలిగెనని జెప్పుట మరింత సాహసము. ఇట్టివారి యభిప్రాయములు ఆంగ్లదేశపత్రికలలో ప్రకటితమగుటయు, పార్లమెంటుసభ్యులు వీనిపై నాధారపడియుండుటయు శోచనీయము. మోహలా తిరుగుబాటును గూర్చి బ్రిటిషుదేశమునందు పలువిధములగు నభిప్రాయములు వ్యాపించియున్నవి. గాంధీమహాత్ముడిందును గూర్చి, ఈవారపు యంగుఇండియా పత్రికలో వ్రాయుచు, నిజకారణములనరసి ఉపశమనము గలుగజేయుటకు తాను కల్గికోటకువెడల నుద్దేశింపగ, ప్రభుత్వము వారు వెడలనియలేదని తెలుపుచు, మోహలా దుష్కృత్యములను తీవ్రముగ ఖండించెను. హిందూదేశప్రజలు మోహలా దురంతములకు కంటగింపు జూపుచు, వానిని నిరసించుచున్నారు. దౌర్జన్యమునకు చోటుగలిగినచో, జాతీయోద్యమము భగ్నమగుననియు, అహింసయే ఉద్యమమునకు ప్రాణాధారమనియు ప్రజలకు చెలియును. ఓడ్వయరుగారు, సందు దొరికినదే చాలుననుకొని, ప్రభుత్వమువారిని ప్రజలను దూషించుచు, దేశమునందొకను నిర్బంధములు కొనసాగునటుల ప్రోద్బలపరుచుచున్నారు. పార్లమెంటుసభవారు నిజము గనుగొని, ప్రస్తుత దేశస్థితి వీతిరుననున్నదో దానిని చక్కబరచుటకు మార్గమేమియో నిర్ణయింపవలెను. ఇందుకు ప్రయత్నము నలుపక వినోదముకొరకు కొంతసేపు చర్చజరిపి సంతృప్తిజెందుటచే నినుమంతయు లాభముండదు.

సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును దేశమున ప్రవేశపెట్టినగాని ప్రజలు సంతోష దిత్తులుగారని వరి

స్థితులు వ్యక్తపరుచుచున్నవి. ఈ సంగతిని పార్లమెంటు సభలో జరిగెడి చర్చలో పరిష్కరించుట అత్యంతావశ్యకము. ప్రభువుల సభలో జరిగెడి చర్చవలన కాలహరణము దక్కు విశేషలాభముండదని తెలిసిన విషయమే. హిందూదేశ మనోరథము నీడేర్చుటకు, ప్రభు సభాసభ్యులు తలపెట్టరు. వారికను అడ్డంకుల నధికముగ గలిగించుటకే పాటుపడెద రని యూహింపవచ్చును. కామన్సుభలో చర్చ ఎప్పుడు జరుగునో నిర్ణయము గాకున్నను, అందువలనను విశేష ప్రయోజనము గలుగునను నాశ కవకాశములేదు. ప్రధానముగ హిందూదేశ సమస్య విషయమై పార్లమెంటుసభ లింతగ నుపేక్ష వహించుట శోచనీయము. మీదుమిక్కిలి నిర్బంధ విధానము నామోదించుట, అనాలోచితము. నిర్బంధములవలన, ప్రజాశయ దార్జ్యము తగ్గి పోవునని తలంప ఏలులేదు. నాయకులందరును నిర్బంధములపాలైన పిమ్మట నేమిజరుగునని, గాంధీ మహాత్ముని ప్రశ్నింపగ, ఇందువలన కాశ్యాత్సాహము మరింత ప్రబలమగుననియు, నాయకులు మరణించినను కారాగృహములలో బంధీకృతులైనను జాతీయ కార్యనిర్వహణము నాటంకము లేకుండ కొనసాగింప గలిగినపుడే ప్రజల స్వరాజ్యావృత్తు జుజుగుననియు, మహాత్ముడు జవాబు చెప్పెను. అందుచే నిర్బంధవిధానము మూలమున ప్రజల సంకల్పమునకు విఘ్నము గలుగునని గాని, నాయకుల లేమి స్వరాజ్యోద్యమ బలమును తగ్గించునని గాని పార్లమెంటుసభవారు తలపరారు. ప్రజల స్వక్రియప్రయత్నములవలననే స్వరాజ్యము సిద్ధించునటుల ఏలగుకార్యక్రమమును గాంధీమహాత్ముడేర్పరుచుటచే, ప్రజలు తమ సామర్థ్యమును వెల్లడిజేయుట కవకాశము గలుగుచున్నది. స్వరాజ్యోద్యమ బలము దీనియందే గలదు.

నిరాకరణోద్యమము బనికిరాదని, దాని నెదిరించుటకు సింధుదేశమున ప్రత్యేకసంఘమును నెలకొల్పిన గా. భుగేగారు సయితము స్వపరిపాలనాశాఖా మంత్రి స్వాగత మొసగుచు, సింధుదేశమునందవలంబించబడిననిర్బంధపద్ధతినిఖండించిరి. బాంబాయిరాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగవలయునని కోరిరి. లక్షలకొలది ప్రాసిక్యూషనులను కావించినను, శాంతి గలుగదనియు, హిందూదేశపు కష్టములను తొలగించి, తుర్కీతో సరియగు సంధి జేసికొనినగాని, ప్రస్తుత సమస్య పరిష్కారము గాదనియు, భుగేగారు నుడివరి. నిర్బంధవిధానము వలన నినుమంతయు ప్రయోజనము లేదని సహాయనిరాకరణ పక్షము వారలే గాక, తద్వ్యతిరేకపక్షము వారు గూడ చెలుపుచున్నారు. బెంగాలు ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసు కమిటీవారు ప్రచురించిన నివేదిక యందు, మార్చి 2 వ తేదీనుండి అక్టోబరు 15 వ తేదీలోపల, 247 మంది అరెస్టుగాబడినటులును, 144 మంది ఖయదులోనికి బోయినటులును, 66 గురను స్పెషల్ కాన్స్టేబిలులుగ జేర్చినటులును, ఇంకను ననేకులపై 144 శిక్షను క్రింద ఉత్తరువులు జారీ జేసినటులును, వివరించిరి. మరికొన్ని రాష్ట్రములలో పరిస్థితు లింకను దుర్భరముగ నున్నవి. పార్లమెంటుసభవారి స్థితి నే కొనసాగ నిచ్చెదరా? లేక నిర్బంధవిధానపు ప్రయోజనశూన్యతను గ్రహించి, హిందూదేశ సమస్యను ప్రజాభీష్టమున కనుగుణ్యముగ పరిష్కరింపబూనెదరా? ఏ సంగతిని వారు త్వరలో వెల్లడిజేయుట యవసరము. నానారాష్ట్ర సంఘసభలో పాల్గొనవచ్చును. వాషింగుటను సమావేశమునకు ప్రతినిధులను పంపవచ్చును. వెలుపలివిషయములగూర్చి నెంతటి శ్రద్ధనైనను వహింపవచ్చును. కాని, సామ్రాజ్యము

నందున్న దురవస్థను తొలగింపనియెడల, పార్లమెంటుసభ తనగౌరవమును నిలుపుకొనజాలదు.

అయోధ్య రెంటుబిల్లు: లిబరలు పక్షము

సంయుక్తరాష్ట్రములందు నూతన సంస్కరణములు విజయము గాంచెననియు, రెండు శాఖలును ప్రజలక్షేమమును పెంపొందించుటకు పాటుబడుచున్నవనియు, లిబరలుపక్షమువారు కొందరు తెలుపుచుండిరి. అయోధ్య రెంటుబిల్లుకు సంబంధించిన వ్యవహారమును జూచిన, అట్టి యభిప్రాయమున కాధారము లేదని గనుపట్టుచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి సెక్రటరీగనున్న ఇక్ బల్ నారాయణగూర్గుగారు, తన పదవికి రాజీనామా నిచ్చి ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకపక్షము బూనుచున్నట్లుల తంతివార్తలు చెబుచున్నవి. లక్నో లిబరలు లీగున కధ్యక్షులు లగు ఏ. పి. సేనుగారు అయోధ్య రెంటుబిల్లుకు సంబంధించిన విషయములను జేటపరుచుచు, ఏ. పి. సేనుగారు రాజప్రతినిధిగారికి తంతివార్త నంపిరి. గవర్నరుగారు సర్ హోంకొర్టరుబల్లరుగారు మొదటిసారి యుద్ధాస్వాముల యడ పక్షపాతముబూని, రయితుల క్షేమము నెటుల ఉపేక్షించిరో వారు సూచించిరి. అయోధ్య రెంటుబిల్లునుగూర్చి శాసనసభలో విచారించునపుడు ఉభయపక్షముల వాదములను తెలుపుట కవకాశ మిచ్చెద నని గవర్నరుగారు సూచించుటచే ఆమాటను నమ్మి శాసనసభ్యులు వేచియుండిరి. రయితుల ఆక్రమణపై హక్కుల గూర్చి సెలెక్టుకమిటీలో విచారించబడునని, ఆర్థిక సభ్యుడు శాసనసభలో వాగ్దానముజేసెను. కాని, సెలెక్టుకమిటీగూడిన పిమ్మట తాలూకాదార్ల సమ్మతిలేనిది, ఇట్టి హక్కులనిచ్చుటకు ఏలులేదని, ప్రభుత్వమువారంతరంగికముగ తెలిపిరి. అందుచే సెలెక్టుకమిటీయందలి జమిందారులు కానట్టి అసభికారసభ్యులందరును, సెలెక్టుకమిటీవారికార్యక్రమములో పాల్గొనుటకు నిరాకరించిరి. తాలూకాదార్లతో తాము ముందే ఒడంబడిక జేసికొన్నట్లుల గవర్నరు మెంటువారు చెలిపియున్నచో, సెలెక్టుకమిటీవారి కీబిల్లునుకుంపుటకు శాసనసభ్యులు మొదలే సమ్మతించెడివారగుదురు. సెలెక్టుకమిటీలో సభ్యులు రాజీనామానిచ్చిన విషయముగూర్చి పబ్లిసిటీక విషయముగా లొక వృత్తాంతమును బ్రచురించిరి. దానియందు సత్యతరవిషయము లుండుటయేగాక, కొన్నిరహస్యములుగూడ ముందుగ బయల్పరుపబడెను. సెలెక్టుకమిటీలో పాల్గొన నిరాకరించిన సభ్యులు, సత్యమును ముందుగ ప్రకటించుట కవకాశము గోల్పోయిరి. రయితులలో జరిగిన అసంతృప్తివలన, రాజకీయవర్గస్థితు లింకను విషమస్థితిలోకి వచ్చునని, ఏ. పి. సేనుగారు చెలిపిరి. సంస్కరణముల పర్యవసానము లిబరలుపక్షము వారికిగూడ ఎటుల చెలిపవచ్చుచున్నదో, ఇందు మూలమున గ్రహింపవచ్చును.

విద్య: మాతృభాష

మొన్నటిదినము ఈ నగరమున జరిగిన ఉపాధ్యాయుల సమావేశమునందు జాతీయవిద్యను గూర్చి యువనృసింహుడు యువన్యాసకు లొకరు ఆంగ్లభాషను విడచిన అభివృద్ధి వెనుకకు పట్టునని భయము గనుపఱచిరి. ఇట్టి భయము స్వతంత్రదేశముగ జపానునందు కనపించదు. సెయింటు నిహాలుసింగుగారు జపానుదేశ పండితు లొకరితో సంభాషించుచు ఆంగ్లభాషలో నక్కడ విద్యను నేర్పెదరా యని యడిగిరి. జపానుదేశ భాషలోనే నన్నివిషయములను బోధించెదరనియు, పఠనీయ గ్రంథము లన్నియు జపానుదేశ భాషలోనే గలవని

యు ఆ పండితుడు జవాబుచెప్పెను. జపాను దేశ భాషలో జగత్తుకొనుచుండ, హిందూదేశమునకు విదేశ భాషతోగాని ముక్తి గలుగదనుట చోద్యము గాదా ?

మహాత్ముని అభిప్రాయములు

రాట్టము - గీత

అందరు నూలువడుకుటకు కవించుదుడగు రవీంద్రుడాతే. పించెను. దానికి క్రిందటిపత్రికలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. నేనెంతయో వివేకభావముతోనే ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. కవించుదునను అతనివలె యోచించువారికిని నచ్చజెప్పవలెనని యత్నించితిని. నాకు భగవద్గీతార్థమే ప్రమాణముగ నున్నదని పాఠకులు తెలిసికొగలరు. (క్రిందటి వ్యాసములో సంస్కృతశ్లోకములను ఇప్పుడు ఆంగ్లభాషానువాదము మహాత్ముడు ప్రకటించెను. మే మిప్పుడును సంస్కృతశ్లోకములను ప్రకటించితిమి.)

శ్లో. నియంతకురుకర్మత్వం కర్మజ్యాయాహ్యకర్మణః,
శరీరయాత్రాపితేన ప్రసిద్ధ్యదకర్మణః.
యజ్ఞాథాత్మకర్మణోన్యత్ర లోకోయంకర్మబంధనః,
తదర్థంకర్మకాంతేయ ముక్తసంగస్సమాచర.
సహాయజ్ఞః ప్రజా స్పృహ్య పురోవాచ ప్రజాపతిః,
అనేనప్రసవిష్యద్వ్య మేషవో స్త్విష్ట కామధక్.
దేవాకౌ భావయాతానేన తేదేవాభావంయతు వ,
పరస్పరంభావంతత శ్రేయః పరమవాప్నోయథ.
ఇష్టాకౌభోగాకౌహిదేవా దాన్యంతేయజ్ఞభావితాః,
తైర్దత్తానప్రధాయైభ్యో యోభుజ్జేనేనవ సః.
యజ్ఞశిష్టాశ్చకన్యతో ముచ్యంతే సర్వకీర్తిషామ్,
భుజ్జతేతేజ్ఞఃసంపాపా యవచంతాత్మత్యకారణాత్.
అన్నాద్భవంతిభూతాని పశ్యన్యాదన్న సంభవః,
యజ్ఞాద్భవంతిపరన్యో యజ్ఞఃకన్యముద్భవః.
కర్మబహూక్రద్భవం విద్ధి బ్రహ్మత్వరసముద్భవమ్,
తస్మాత్సర్వగత్యైర్బ్రహ్మ నిత్యంయజ్ఞేప్రతిష్ఠితమ్.
ఏవంప్రవర్తితంచక్రం నానువర్తయతీహయః,
అభూయంబిందియారామో మోక్షంపార్థ సజీవతి.
యస్త్యాత్మ్యతీతేనన్యా దాత్మత్వప్రత్య మానవః,
ఆత్మ స్వేనచసంతుప్త స్తస్యకార్యం నవిద్యతే.
గీతలో నుదాహరించినకర్మ శారీరకకర్మగాని వేరుకాదు. అర్చనవిధిలో చేయు కర్మ నలుగురును తమ క్షేమమునకు చేయువలసిన కర్మయై యుండును. ఆకర్మయే, ఆయజ్ఞమే (అర్చనము) నూలువడుకుట, గీతాకారుడు రాట్టమును నూలు వడుకుటకు కడుపులో పెట్టుకొని యుండెనని నేననను. అతడొక ప్రధానధర్మమును తెలిపెను. శరీరముతో చేయదగిన యజ్ఞము నూలువడుకుట యని ప్రస్తుతస్థితిలో నాకు లోచించుచున్నది. ఇంతకంటె ఉత్కృష్టకర్మ లేదు. బీదలు చేసినట్లు మనమును చేయుటవలన వారికిని మనకును సమచ్ఛయము కలుగును. వారికిని మనకును సమచ్ఛయము కలుగుటవలన లోకులకును మనకును సమచ్ఛయ మేర్పడును. ఇంతకంటె సర్వోత్తమమైన దైవార్ధాధన యుండదు. నేను భగవన్నామము స్మరించుచు బీదలను సేవింతును. ఒకరు భగవంతులు, ఒకరు బీదవారు అనే భేదములేకుండ నూలువడుకుటవలన నలుగురికి సరిసమానముగ డబ్బు లభించును.

అర్చనవిధిలో చేయు కర్మ నలుగురును తమ క్షేమమునకు చేయువలసిన కర్మయై యుండును. ఆకర్మయే, ఆయజ్ఞమే (అర్చనము) నూలువడుకుట, గీతాకారుడు రాట్టమును నూలు వడుకుటకు కడుపులో పెట్టుకొని యుండెనని నేననను. అతడొక ప్రధానధర్మమును తెలిపెను. శరీరముతో చేయదగిన యజ్ఞము నూలువడుకుట యని ప్రస్తుతస్థితిలో నాకు లోచించుచున్నది. ఇంతకంటె ఉత్కృష్టకర్మ లేదు. బీదలు చేసినట్లు మనమును చేయుటవలన వారికిని మనకును సమచ్ఛయము కలుగును. వారికిని మనకును సమచ్ఛయము కలుగుటవలన లోకులకును మనకును సమచ్ఛయ మేర్పడును. ఇంతకంటె సర్వోత్తమమైన దైవార్ధాధన యుండదు. నేను భగవన్నామము స్మరించుచు బీదలను సేవింతును. ఒకరు భగవంతులు, ఒకరు బీదవారు అనే భేదములేకుండ నూలువడుకుటవలన నలుగురికి సరిసమానముగ డబ్బు లభించును.

బంగాలీలు చేసినపని

కవించుదుడు పూర్తిగ దీనికి వ్యతిరేకముగలేదు. అందరికి ఇది అవసరము లేదని అతని అభిప్రాయము. ఇందువలన దేశ శారీర్యము పోయితిరును. ఇందుకు సంశయములేదు. డాక్టరు పి. సి. రాయ దీనిమహత్తును మెచ్చుకొని యున్నాడు. ఇంతకంటెను మరి విశేషమున్నది. దేశబంధు దాసు, వారిభార్యయు తే శ ము లో తిరుగుచు న్నారు. వారి ఉపదేశము ప్రకారము చాల మంది ప్రజలు విదేశవస్త్రములను నింపించి నూలువడుకుచున్నారని ఉత్తరముల ద్వారా తెలియుచున్నది.

ఒక బంగాలీ వ్రాసిన యుత్తరములో నీక్రిందిభాగముల నుదహరించుచుంటిని.

నిన్న సభజరిగెను. చాలమంది సభకువచ్చిరి. చేతితోపడికిన నూలును ప్రదర్శించిరి. కాంగ్రెసుప్రచారకు డొక ఉపన్యాసమిచ్చెను. విదేశవస్త్రములను దహించిరి. పాలు బజారులో మహావర్తకుడొకడుండెను. అతనిదగ్గర చాల విదేశవస్త్రము లుండెను.

అతడు తనదగ్గరనున్న సరకునంతా తెచ్చి, అగ్ని హోత్రములో వేసెను. నూలువడుకుట ఇంక తక్కువగానే యున్నది. ముందు బాగయుండవచ్చును. నీ కుటుంబములో నీతల్లి, నీదరిసోదరులు ముగ్గురు కూడ దివ్యముగ నూలువడుకుచున్నారు. నూలు బాగయున్నది. ప్రతివారినీరంతరము నూలువడుకుచున్నది." ఇట్లే బంగాలీమంతెను జరుగుచున్నది. బంగాలీలకు నచ్చినా వారందరికంటె ముందు పరిణాతకమానరు.

బందిఖానాకు పోవు నాయకులు

బందిఖానాలకు పోవు నాయకుల సంఖ్య పెరుగుచున్నది. ప్రభుత్వ బిరుదుములను మనమొక మోస్తరుగ త్యజించి ఇంకొక విధముగ గౌరవమును పొందుచున్నాము. ఇప్పుడు గంగాధర దేశపాండ్యాగారిని పట్టుకొనినారు. మరికొందరినీకూడ పట్టుకొనిరి. దీనినిబట్టిమాడ మనక విజయము కలిగి యెత్తునచ్చుచున్నదని లోచను. శత్రువు హింసించినప్పుడు మనము స్థిరముగ నుండవలెను. ఇదియే మనము చేయవలసినది. గవర్నరు మెంటువారు పట్టుకొనుటకు వచ్చినప్పుడు మనము చడిచప్పుడు, తేకుండ లాంగి యూరకున్నచో మనకు పెంటనే జయముధ్రువముగ కలుగును. నాయకులందరిని పట్టుకొన్నచో ఏమగునని ఎందరో అడుగు చున్నారు. పీఠందరకు స్వరాజ్యమునకు తగియున్నామను నమ్మకము లేదు. లేకపోతే వారి కీప్రశ్న పుట్టనే పుట్టదు. ఒకవేళ నాయకులందరు చనిపోతే యేమగును? వారు బందిఖానాలకు పోయినను, చనిపోయినను మనము పనిచేయగలసామర్థ్యము కలననే మన స్వరాజ్య సామర్థ్యము వ్యక్తమగును. వారినిఖయిదులో పెట్టుటవలన మన కెంతో ప్రోత్సాహము కలుగవలయును. మనకుమంచినీగ్రహము కలిగి కార్యకర్త కలుగవలెను. నన్ను ఆయదవలేదని పట్టుకొందురని వదలితప్పట్టిది. అయితే ఆ నాడు పట్టుకోలేదు. అందుచేత స్నేహితులొకరికి అతనియం ద తిని కి మహాశ్రద్ధసమృక్ము కలిగెను. ఉద్యమమునందును కలిగెను. మనము పరాపేక్ష లేకుండ ఊపిరిని స్వాభావికముగ విడుతుము. అట్లే మనము పరాపేక్ష లేకుండ కార్యములు చేయగల సామర్థ్యముతో నుండవలయును. కష్టాలకములో గంగాధరరావు దేశపాండ్యాను పట్టుకొనిరి. అందువలన ప్రజలకు ప్రబోధము కలిగి వస్త్రబహిష్కారము పూర్ణముగ సాగి కావలసినంత భాది వస్త్రములు తయారు కావలయును. కష్టాలకులు తమ స్వప్రయత్నమువలన ఇప్పుడు ఖయిదులో వేసినవారికిని ముందు నేయబోయేవారికిని స్వాతంత్ర్య మిప్పించేవరకు వారికి విరామములేదు.

ఇతర నాయకులు.

బొంబాయి గవర్నరు మెంటువారు నాయకుల నొకరి నొకరినే పట్టినేయుచున్నారు. పీఠుత్తరాలు ఆలీషాను, పీఠు జాదిదునకును చాలమంది కిప్పులున్నారు. వారిద్దరిని పట్టుకొనిరి. ప్రజలలో దౌర్జన్యములేకుండ వారు తమ పలుకుబడివలన కాపాడిరి. కష్టాలకములో దేశపాండ్యాగారుకూడ ప్రజలను శాంతింప చేయుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారి దివిదర కూరకున్నందుకు సిగ్గుపడి ఇల్లు చేసిరా యని తలపవలసి వచ్చుచున్నది. ధార్వారు కేసులో తీర్పుచెప్పిరి. సింఘ్లాను కష్టాలకములోను నాయకులను పట్టుకొనిరి. ఇవి యన్నియుమాడ ప్రభుత్వమువారే ప్రజలను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పుచున్నట్లు లోచనకమానదు. కాని పాపము వారు ఆలస్యముచేసిరి. ప్రజల కర్తవ్యమేదో ప్రజలు గ్రహించిరి. వారిపుడు దౌర్జన్యము చెయ్యరు. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమును సాగనియ్యరు. మనకుకావలసినవి. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత, దౌర్జన్యములేకుండ నిరాకరణమును ప్రజ లంగీకరించుట, స్వదేశీయుద్యమము దివ్యముగ సాగుట, ఇవి సార్థకమైనచో నీ యేడాదిలోపల మనకు స్వరాజ్యము రాకుండ నేడియు నివారింపజాలదు.

బొంబాయి మిల్లుల సమ్మెకట్టు.

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 22.-బొంబాయి మిల్లుల కార్మికులకు ఇయ్యవలసిన సాంవత్సరిక బహుమానములను గురించి గాంధీగారికిని, సెత్ మంగల్లాసుగారికిని ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. వీరి తీర్మానము సంతృప్తికరముగా తేనియెడల, మిల్లు కూలీలు అనేకులు సమ్మెకట్ట నిశ్చయించిరి. ప్రతికార్మికునకు 1 1/2 సెల జీతము బహుమాన మియ్యవలయునని గాంధీ, గారు కోరుచున్నారు. కాని మిల్లుఅధికారులు తమకు విశేషము లాభములు రాలేదు గాన గత సంవత్సరము వలె డివిడెండ్ల నిచ్చెద మనుచున్నారు. ఇందుకు కంగీకరించక, కార్మికులు తొందరపడి సమ్మెకట్టిన ఎడల, బహుమానమే ఇయ్యము- అని మిల్లు అధికారులు బెదిరించుచున్నారు.

జపానుజాతీయత.

నేర్చుకొనదగిన సాతము

నెంటు నిహల్నింగుగారు జపానుజాతీయత నేయుచు స్త్రీయలకు జపానుజాతీయతలయాత్మగౌరవమును దేశభక్తిని ప్రకటించును హిందూపత్రిక కిటులవాసిరి.

ఇప్పుడుజపాను ఓడమీద మా స్వయిల్లునుండి కొలంబోకు వెళ్ళుచుంటిని. ఈ ప్రయాణమునందు నేననేక క్రొత్తవిషయములను కనుగొనగలిగితిని. స్త్రీయలలో నెక్కి సరిగా వారముదినములైనను గాలేదు. ఇతరులవలె నాధార పడకుండ జపానీయులు తమ కార్యముల లన్నిటిని నిర్వహించుకొనగలవారని నేనెప్పుటికీ ఆనేక నిదర్శనముల కనుగొంటిని.

ఈస్త్రీయరు 6000 టన్నులది- జపానీసుఎంజనీయరు జపాను కూలివారిచే జపాను రేవువద్ద తయారుచేయించిరి. స్త్రీయరునకు కావలసిన సామగ్రియంతయు జపానులోనే సిద్ధముచేయుటకు స్త్రీయరులలోని కార్యప్రణయముల కూలివారి వలెను ఉద్యోగస్థులెల్లరు జపానీయులు- ఎంజనీయరు, కోశాధిపతి, వైద్యుడు, అందరు జపానీయులు. ఓడలో నేయుద్యోగము నందును విదేశీయుడు ఒక్కడునుగూడ గానినప్పడు.

జపాను ఈవిద్య నెట్లు నేర్చుకొనెను?

భోజనము చేసేటడలో కొంచెము వెలువలకు వచ్చి పచారు చేయుచుండగా నాయకుడు (కార్యప్రణ) గూడ నచ్చటికి వచ్చెను. అతడు పొట్టి గ ను లావు గ ను నుండెను- మసిపి నరకుడుగనినొంచెను- ఆతనితో సంభాషించి మొదటిదితని- ఒకప్రవేశములేకుండ మీరే స్వయముగ నింతపని యేధముగ నేర్చుకొనగలిగితిరని నేనాతని ప్రశ్నించితిని

మేము మొదట విదేశీయులను నియమించుకొని వారివద్ద నర్జము నేర్చుకొని చివరకు ఇతరులనూయము లేకస్వయముగ నిర్వహించుకొని విధమును గూడ వారివద్దనే నేర్చుకొంటిమి- మాకుజాతీయత నాకానిర్మాణవిద్య నేర్చుకొనుటకు తగిన యాలయములను మాప్రభుత్వమువారు స్థాపించిరి- ఈ ద్వాలయములలో శిక్షణము పొంది మావారు ఓడలలోనికివెళ్లి పనిచేయు మొదలిదిరి- అనుభవము పొంది క్రమముగ విదేశీయుల స్థానములనెల్ల నాక్రమించుకొనిరి- ఉద్యోగస్థులు, ఎంజనీయరులు చివర నుండి వైకి క్రమమున రావలసివచ్చిరి- తుదకు నాయకులు, ఎంజనీయరులు కూడ మావారేమైరి. విదేశీయులకు సెలవిప్పించితిమి.

అయితే విదేశీయుల సహాయమును తప్పించుటకు ఎప్పుడు ప్రారంభించితిరి? తుదకు వారందరిని తప్పించుట కెంత కాలము పట్టెనని నేను నాయకుని ప్రశించితిని.

మాకంపెని 1888 సంవత్సరమున స్థాపింపబడియుండుటచే నుమానొక తరము గడచెను- స్థాపించిన పది సంవత్సరములలో పుగ విదేశీయులను తప్పించు విధానము సాగుచుండెను- మరల పదిసంవత్సరములు జరుగులోపుగ నాయకులగును, ఎంజనీయరులుగను నుండి విదేశీయులు అందరును సెలవు పుచ్చుకొనిరి-

జపానీయుల నాకానిర్మాణవిద్యాలయములందు శిక్షణము పొందినతోడనే, విద్యార్థులు మరల విదేశీయులకు వెళ్లి నేర్చుకొన నవసరము లేకయే వెంటనే తమ నావలకు వెళ్లి పనిచేయుదురు- విదేశీయులకు వెళ్లి క్రొత్తను అధికముగను నేమైన నేర్చుకొనునాయని నేను నాయకుని నడిగితిని-

ఏదేమునకును వెళ్లేదు- మానాకానిర్మాణయములందే మాశిక్షణము చాలక తనముగ నుండును- మిడిలునూగ్గులుపరిశీలించుమారు 18 సంవత్సరముల వయస్సున మే మావిద్యాలయముల బ్రవేశించుము- మే మక్కడనుండు మాకుసంవత్సరములలో సంపూర్ణగణితశాస్త్రము పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము నాకానిర్మాణ శాస్త్రములను నేర్చుకొందుము- సముద్రప్రయాణములందును ఓడలనుండపుటయందును మాకు అనుభవయోగ్యముగ నుండునటుల శిక్షణయొసంగబడును-

నావికాకళాశాలలో పాఠ్యాయుడు.

జపాను నావికాదళమునకు తగిన యుద్యోగుల తర్ఫీదు చేయుకళాశాలలోని యుపాధ్యాయుడొకడు మా యోడలో ప్రయాణము చేయుచుండెను. అనుభవజ్ఞుడు మంచి గౌరవస్థుడు. శేలకొలిదిమంది యాతనివద్ద చదువుకొని మేరెన్నిక గనియు న్నారు. విదేశీయులలోని నాకానిర్మాణమును, నాకానిర్మాణవిద్యాలయములను చూచి వచ్చుట కితనిని జపాను ప్రభుత్వము వారు పంపించుండిరి- ఆమెకొ ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, ఫ్రాంసు, హాలెండు దేశములలో పర్యటనము సల్పి యితడిప్పుడు స్వదేశోన్ముఖుడై యున్నాడు- ఇతని కళాశాలలో సంవత్సరమునకు సుమారు 300 మంది పక్షవాదగు శిక్షణము పడయుటకై చేరువరని యితడు నాతో బలికెను- జపానులో నాకాదళము మెచ్చుకొలిది కుటుంబ వాండ్రుసంఖ్యగూడ క్రమముగ పెచ్చుచున్నది.

కళాశాలలో బోధ ఆంగ్లభాషయందు గణపబడుచుండెనాయని నే నాయుపాధ్యాయు నడిగితిని.

ఎన్నటికినీలేదు- మేము అన్ని విషయముల జపానీసుభాషయందే నేర్చుదుము. అయితే విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, జర్మనుభాషలనుగూడ ప్రత్యేకముగ నేర్చుకొందురు- ఏదోఒక విశేషభాషను నేర్చుకొనుట విధాయకముగ నున్నది. కొందరు 2 భాషలు- జర్మను, ఇంగ్లీషు- నేర్చుకొందురు- కాని శిక్షణము విధానమంతయు జపానీసు భాషయందే యుండును-

పుస్తకములు, వ్యాసహారిక పదముల విషయమై ఏమి చేయుచుంటిరి?

మా కేమియు వానియెడల కష్టములేదు- మా పుస్తకములను మొదట మేమే వ్రాసికొంటిమి- వ్యాసహారికపదముల ప్రయోగమునకు ప్రారంభమున విదేశీయుల నుంచుకొని ఆ పదములనే మే మనంతరము వారిసాహిత్యము లేకయే వాడుచుంటిమి-

ఈ యుపాధ్యాయునివద్ద పూర్వ మొకప్పుడు శిష్యుడుగనుండి యింగ్లీషు నేర్చుకొని నావికానిర్మాణ కళాశాలలో చేరి కొంతకాలము పనిచేసియుండిన యొక పెద్దయమస్థుడు గూడ మాతోనుండెను- ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో 10 సంవత్సరములకాల ముండి యితడు స్వదేశమునకు వచ్చి వచ్చుచున్నాడు- అతడు నాతో యిట్లుబలికెను.

విశ్వవిద్యాలయములో నేను పట్టపరీక్షయందు 1910లో నుత్తీర్ణుడనైకాలమున వర్తకము మందముగనుండెను- నాకానిర్మాణములకు తగినయవకాశములు లేకుండెను- ఏదో తంతాలు పడి పదికానులు సంపాదించుకొందామని నేను ఆమెరికాకు వెళ్లిపోతిని-

ఇత డాలాగుననే ఆమెరికాకు వెళ్లి తగినయవకాశము సంపాదించుకొనెను- అక్కడ గొప్పగొప్ప వాయువిమానముల కితడే నిర్మాతగ న్నుండెను- కొంచెము విరామముండినపుడెల్ల యితడు చిన్నిచిన్ని యోడలను తయారుచేయుచుండెవాడు- మంచి యనుభవము సంపాదించుకొని కావలసినంత ద్రవ్యమును చేకూర్చుకొని యితడు జపానుకు వెళ్ళుచున్నాడు-

సామగ్రి- కొనుగోలు, ఉపయోగము

ఉపాధ్యాయుని మరియొకప్రాతవిద్యార్థి గూడ మా యోడలో గలడు. మంచూరి మాలోని యొక శర్మరయంత్రాల యమున కధిపతి- జర్మనీలో యనుభవము సంపాదించుటకు వెళ్లి ఇతడు తిరుగవచ్చుచున్నాడు-

మీరు అన్ని విషయములను స్వయముగజూచుకొని యనుభవముసంపాదించుకొనసెంచియుంటిరే- జర్మనులు వికాసపెట్టలేదాయని నేను అతనిని ప్రశించితిని-

వారి యంత్రములను మా కిమ్మునపుడు, ఆ యంత్రముల నెట్లుపయోగించవలసినది గూడ వారు మాకు నేర్పవలయునగాదా?

ఆతని ప్రత్యుత్తరమునందే విషయము సమగ్రముగ నిమిదియున్నది- ఇది వ ఆలోచనాసాయనశాస్త్రజ్ఞుడు చెప్పినటుల యంత్రము లంటే శిక్షణముగూడ నుండును- శిక్షణము నీయకున్న యంత్రములను కొననక్కరలేదు-

అతని పర్యటనమునందలి యనుభవముల దెలుపుమని నే నడిగితిని- ఆమెరికాలోని యేకరాగారముకై నను వెళ్లి ముఖ్య ఎంజనీయరుకో మేనేజరుకో ఒక కాగితపు ముక్కను బంపిన బాలును- ఇతడు అప్పుడే వెళ్లి కర్మాగారమంతయు సాపధానముగ జూడవచ్చును- ఇంగ్లాండు లోని ట్లు జరుగదు- ఏవ్వరి క్షణకో వెళ్లి వారి వద్ద బాటు పుచ్చుకొని ముందుగా యనుజ్ఞకై యుత్తరము వ్రాయవలసి యుండును- అయితే యితడొక సంభూతునందు సభ్యుడుగ జేరినవిమృట వనశలిగిగెను- అప్పుటికిని యింగ్లీషు ఆచారమువలన యీరీనికి కాలము వృధయగుచుండెను-

వంటయందు నిపుణు డగు నొకడు ఆమెరికాలోని గనులను, లోహప్రదర్శనశాలలను చిత్రచిత్రిముగ నావనర్శించెను- ఇనుము, రాగ, పోతయనునకు పిట్టుబర్గనందును. వెన్నెనెనియాయందును బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనశాలయములు గలవట- వాని నభివృద్ధి చేయుట కచ్చటివారు ఏ మాత్రమును వెనుదీయక పలసినంత ద్రవ్యమును వెచ్చించిరి-

వృక్షశాస్త్రము, శ్మయశాస్త్రము బాగుగ నేర్చుకొని ఆమెరికాయందు దనుభవము సంపాదించుకొనిన మరియొక జపానీయుడుగూడగలడు- వాషింగ్టన్లోని వ్యవసాయశాఖను గూర్చి యితడెంతయేని ప్రశంసించుచున్నాడు-

ఇంగ్లాండులో నైడెండు గడపి జపానుకువచ్చుచున్న మరియొక శాస్త్రజ్ఞుడుగూడ మాతోవచ్చుచున్నాడు- అతడొక నావికాదళమునందు లెఫ్టినెంటు కమాండరు- బాంబులుమున్నగు మందువస్తువులను తయారుచేయువిధము నీతడు నేర్చుకొనెను- మిగిలినవి నేర్చుకొనుటకు పూర్వము మిమ్ములను వారు నులభముగ ప్రవేశపెట్టుకొనిరా యని నేనొకనాటి సాయంత్ర మతని నడిగితిని-

కష్టమేలే! వారి సామగ్రి మాదేశములోనే విశేషము ఖర్చుగుచుండేదా?

అందుమీదట నేను వ్యవహారముల స్థితినిగూర్చి తెలుపుకొంటిని- ఇంగ్లీషుయంత్రాలయములందు, కర్మాగారము లందు అనుభవము సంపాదించుకొనవలెనను నానతో మన వృజ్ఞవాండు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లిగూడ వారిప్రయత్నము లేటుల విఫలము లగుచుండెనో నేనాతనికి వర్ణించితిని-

ఈస్త్రీహితుడు రసికుడు- ప్రతిభాశాలి యగుటచే వెంటనే నన్నిట్లు అడిగెను- “వారు మిమ్ము చేదాంతములోనే ముని యుండుడని కోరుదురు కావోలు-”

జపానీసు ఉద్యోగస్థులు ఎంజనీయరులు, ప్రాశాసకు లతో ప్రసంగించుచుండినంతనేపును తిటను ప్రభువును, అతని భారత విద్యార్థుల విచారణ సంఘసభ్యులుగూడ వీరితో సంప్ర తించి వీరి య న భ వ ము ను తెలిసికొనిన న యెంత బాగుగ నుండునని నాలో నేను తలపోయుచుంటిని- ఈ సంఘములో నొక సభ్యుడుగనున్న వికర్మకర్మాగార సభ్యుడీ లెఫ్టె నెంటు కమాండరుతో ప్రసంగించిన బాగుగ నుండెడిదిగదా! పై విషయములవలన, జాతీయ ప్రభుత్వమును గలిగియుండి జపాను ఎటుల విజృంభించుచున్నదియు, అట్టి ప్రభుత్వము లేక భారత దేశము యెటుల వెనుదీయున్నదియు విశదమగుచున్నది-

జపానుదేశపు వస్తువులు

ఓడలోని నా స్నేహితులగుగూర్చి చెప్పవలసినది మరి కొంతగలదు- మేము బయలుదేరిన మొదటిదినము ఓడలోనివారు కొందరు గుమిగూడి సంతోషముతో నవ్వుచుండిరి- ఆవినోద- మేమని నేనడుగగా వారు నాకొక మైపుబామ్మను-కండ్లుమూయుచు తెలుపుచు నుండుదానిని - చూపిరి. ఆ బామ్మను వారు ప్రాంసులో కొనిరి- దానిని ఫ్రెంచిచిటవస్తువుగ అచ్చటఅమ్మచుండిరట- అయితే ఆదివాస్తవముగ జపానులో చేయబడినది-

మరియుక ప్రయాణికుడు తనగదిలోనికి వెళ్లి ఒక కుం చెను తీసికొనివచ్చెను- అతడు దాని నమెరికాలో కొనెననియు కానియది మొదలు జపాను దేశములోనిదనియు నాతో చెప్పెను.

జపానులోనినముగ తయారుచేయబడి యున్నావునని వానివలె భారతదేశమునం దెన్ని వస్తువులను విక్రయించుచుండిరో నా కెఱుకలేదు-

ఎగుమతి నిలిచిపోవుట.

ఈ ఓడనాయకుడు గతించిన యువనశివసంవత్సరముల నుండియు జపాను ఎగుమతులు చాలవలకు మార్పుకొందె నని చెప్పెను- ఇప్పుడు తేయాకు, గోదూమిండి, తప్ప యితర యాహారపదార్థము లేవియు జపానునుండి యెగుమతి యగుట లేదు- ముఖ్యముగ యంత్రనిర్మితవస్తువులు మాత్ర మెగుమతి యగుచున్నవి- యంత్రనిర్మాణమునకు వలసినవస్తువులమాత్రము తిగుమతియగుచున్నవి- ఆహారపదార్థములు గూడ కొనినచ్చుచున్నవి- ప్రతీసంవత్సరమును ఎగుమతిచేయుటకు క్రొత్తక్రొత్త వస్తువులను నిర్మించెదరు-

జపానులో నెగుమతివస్తువులును, వస్తునిర్మాణమును, నావికాసంఘములకెంతయు కృతజ్ఞులైయుండవలెను- ఈ సంఘముల వారు న్యయమును తగ్గించి సదుపాయముల జేయకున్నచో ఎగుమతి వ్యాపార మంతయభివృద్ధి చెందియుండనేరదు.

జపానువస్తువులు ముఖ్యముగ యధికాలమున నెక్కువ లాభమును గడించిరి- ఆసమయమున విదేశీయులు తమ యోడలను వేక్లెరు పనులకు నిర్మోగించుకొనిరి- జపాను నావికా సంఘములవారు గొప్పగొప్ప లాభముల బొందిరి- కొందరు మూలధనమున కెక్కువమొత్తముల చేర్చియు వారు పెట్టుబడి చేసిన సొమ్మునకన్న నెక్కువలూభముల పొందిరి-

యుద్ధసమయమున వర్తకులు క్రొత్తక్రొత్తయోడలనెన్నింటినో నిర్మించిరి- ఓడయడుగుభాగము పూర్తియైపెమ్మట నిరు పదియనిమిది దినములలో తయారయ్యెడిది- ఇప్పుడు పండ్లెండు వేలటన్నులబరువు కాయ- పెద్దపెద్దయోడలు అడుగుభాగము పూర్తియైనవిమ్మట తయారగుటకు సంవత్సరకాలము పట్టుచు నున్నది- ఇ ప వ డు మే ము ప్రయాణము చేయుచున్నయోడ నిఫ్ట్ యూకాకై నాకంపెనీవారిది. ఇది జపాను ప్రభుత్వమువారి టప్పాలు బీసీకొని పోవుచుండును- జపాను లోని ఒడవర్తక కంపెనీలలోనెల్ల నీకంపెనీ మిగుల గొప్పది- ఇప్పుడు ఈ కంపెనీవారి కైదులక్షల టన్నుల బరువును మోయు ఓడలుగలవు. ఇవి చాలవరకు జపానులో చేయబడినవియే. ఈకంపెనీవారియోడలు జపాను రేవులనుండి ఆమెరికాకును, ఆస్ట్రేలియా, ఆసియా, విగోపాఖండములలోనికిని వెళ్ళుచుండును-

ఈమధ్య తయారైనయోడలు చాలవిశాలముగను, హాయి గనుండును- ఆహారము లక్షణముగను, పుష్కలముగనుండును. ప్రయాణ సుత్తిసులభము- అట్టియోడ విదేశీయుల నవరతము పెరు గుచున్న జపానుకంపెనీ నాదరించెదన్న అం దాశ్చర్య మేమి గలదు?

విప్లవ దేశము

జార్జి రసెలుగారు మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

విప్లవ ప్రజకు భావనాత్మక లేకపోలేదు. రజజ్జు లేక పోలేదు. యుద్ధమునే కోరుకుందుకో లేక రాజకీయ చింత ముగ నుందుకో ఏదో ఒకటి నిర్ణయించుకొందని ప్రజలను, ప్రజా ప్రతినిధులను ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు కోరియుండిరి. ఒకవేళ యుద్ధము నే కోరుకొనే యెడల ఆంధ్ర లి సాధక బాధకములను తెలియనివారుకారు. దానికి విరసావహించియే అంతటినిర్ణయము చేసికొందురు. ఒక మనిషిని చంపివేయుదు. అతనికి భూలోకముతో సంబంధమున దలితొవును. ఏయడదేము సెరవేరుట కరడుదప్పించియున్నాడో ఆయుధవేషములను సెరవేరదు. కేవలము బలమును ప్రయోగించి దేశమునకు ముక్తిని సంపాదించవలయు నని నిష్క్లయించువారు చాల చిత్రవేదనను పొందియే దానిని నిర్ణయింతురు. యుద్ధములో ప్రయేయము లేకపోయినను, రిపబ్లికను సేనకు తోడ్పడి దానియందభిమాన మున్న వారుగూడ నిట్టివేదనను పొందుదురు. రాయబారములు జరిపి దేశమునందు కాంతిని వెలకొల్పుదు మని ఆంగ్లేయులు తెలిపిరికదా. ప్రజలందరికిని నచ్చినది. చాచేమునోను చున్నారో సేను చెప్పదుంటిని. ఆంగ్లేయులు తెలుపు యరతులను అంగీకరించుటయో నిరాకరించుటో జరుగును. సేను చెప్ప సంకతులవలన అందుకుతత్వము ఇతరులకు తెలియగలదు. ప్రజలహృదయము వ్యక్తమగును. ఆంగ్లేతి తెలిసినగాని లోకుల యభిమానము పొందుట కష్టము.

నిష్పంభములేవియులేకుండ ప్రజలప్రతిభ వికసింపవలయునని ప్రజలకు కోరికయుండుటచే అసలు సంబంధము ప్రారంభమయ్యెను. ఆంగ్లేయు లేవో కొన్ని పరకులు తెలిపి కొంతవరకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదమనిరి. జాతీయందలి ప్రతిభ పూర్వముగ నందువలన వికసించునా? యని యోచింపవలయును.

కేవలము బుద్ధితో యోచించినచో ఆ మరతుల కంగీకరించిన బాగుండు ననిపించును. అందువలన ఎంత యోశక్తి కలుగును. ఇంతవరకు యువకులకు నూరిపోయుచున్న శిలరహితమైన విజ్ఞానమును తరిమివేయటకు వీలుకలుగును. విప్లవాదుదేశమునకును ప్రతి పైన విజ్ఞానమును పిల్లలకు నేర్పుటకు వీలుకలుగును. విద్యయందు ఇప్పుడు భావరూపముననున్న ఆద్యములను ఆచరణమునందు పెట్టుటకు వీలుకలుగును. విప్లవ ప్రజలహృదయమునందు ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞానమును వెదకజేయుచున్నా. జాతీకమరూపమైన వాంఛ్యయము, కళలు, పరిశ్రమలు, గానముతల యెత్తును. జాతీయపురుషుడు ముందుతరమువాడని ప్రబోధింపగలడు. పూర్వవిజ్ఞానముతో ప్రజకు సంబంధము కలుగును. పూర్వము ఒకవిజ్ఞానము, నాగరకము కలదనివారు ప్రహింపగలరు. పూర్వవృత్తి పోవుటవలన వారియందువారికి అభిమానము నశించెను. చాలనుండికే దేశాద్యములకనుసారమైన లక్షణములు లేకున్నవి.

దీనికి భిన్నమైనవాణిగూడ పలుకును. “సామ్రాజ్యభావమునకు తలయెగ్గియెడల జాతీయవిజ్ఞానము ప్రబోధింపకాదు. సామ్రాజ్యభావమును, జాతీయవిజ్ఞానమును భిన్నములు. జాతీయభిమానము ప్రజలహృదయములనుండి పుట్టుకొని రావలెను. వృక్షము విల్లనమునుండి పెరుగుచున్నది. జాతీయతగూడ నట్లే. పరసంపర్కమువలన సామ్రాజ్యభావము వృద్ధిచును. జాతీయత అంతశ్శక్తివలన వికసించును. సామ్రాజ్యభావము అధికారమువలన పెరుగును. అసలుజాతీకి స్వాతంత్ర్యము లేనియెడల ఆజాతీకిని సామ్రాజ్యమునకును పోతుపొని సత్సంకల్ప మెట్లు దయించును? భయమువలన మిత్రత్వము యేర్పడునా? వ్యక్తికట్టి ధర్మవా జాతీకిని ఆ ధర్మమేకాని వేరుకాదు. సేరస్థునికి స్వేచ్ఛయిచ్చినను అతడు పోలీసువారి తనిఖీలో నుండకమానదు. మాకిచ్చిన స్వాతంత్ర్యముకూడ నిట్టిదే కాని వేరు కాదు. కావున విప్లవదేశము సామ్రాజ్యధికారుల అధికారమునకు లోబడియుండును. దేశములో సామ్రాజ్య సేన కాపుకాయించుదును. ప్రజలకష్టమున్నను లేకపోయినను వారిని సేనలో చేర్చుదురు. దేశములో విమాననిలయములను కట్టి విమానములను నిర్ధానుగనుంచెదరు. పట్టణప్రజలుతిరుగుబడినయెడల అవి వచ్చి బాంబులను వేసి ప్రజలను చంపును. ఇట్టితింటాలండగా మనకు విద్య మున్నగు విషయములలో స్వతంత్రమేముండునో యోచింపును. ఈవేళమున సామ్రాజ్యమునకు చేతు లొగ్గవచ్చును. కాని వేళములోనుండు పుట్టు ప్రజలమెడలకు నిర్బంధములను తగ్గిరింపజాలము. వారు మాకు సామ్రాజ్యధికారముతో నిర్మలము లందనవచ్చును. వారు స్వతంత్రమును కోరవచ్చును.

ఇవియన్నియు నిట్లుండ నేనిట్లు వాదించుచున్నాను. మానవులందరు ఒకరేకాదా. అందరు యేకకుటుంబీకులు. అందరము రాజ్యపజలమేగాని అన్యులము కాము. ఇప్పుడు దేశత్వముకొరకు ప్రజ లేదురు చూచుచున్నార. అట్టిదేశలో భావాభేదములు మున్నగునవి దానికంతరాయములుకాని వేరుకావు. అనియన్నియు కృత్రిమకల్పనలు. అందరు, అన్ని జాతులు ఒకరితేనుమునకు మరి యొకరుపాటుపడుచు నుండుపద్ధతినే యవలంబించవలెను. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యముతో మీరు కలిసియుండుటకు అడ్డుపెట్టుచున్నారు. రాజ్యములు కూడ మానవవృత్తులవంటివే. మానవు జోకప్పుడు దయగనుండును. ఒకప్పుడు ప్రాశముగనుండును. రాజ్యములునట్లే. రాజ్యములలోమాత్రము ప్రజలులేరా. వారిగుణములే దానికిని ఉండును. ప్రాశత్వముకంటె న్నూనవులువయనే వాంఛింపుచుండురు. ఒకవేళ వారు కోపముచేత కఠినముగ నున్నను తరువాత కోపము కాంతించి పశ్చాత్తాపము కలుగును. వారప్పుడు ఇదివరకు చేసిన కెప్పుడు దిద్దుకొందురు. అధిరాజ్యములకును, సామ్రాజ్యమునకును, దివ్యమైన సంబంధము లేదా?

అయితే ఇంకొకసంగతి. “కనదా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు, దేశములలోని ప్రజలు ఆంగ్లప్రజలకు భిన్నులుకారు. వారు మీరు సన్నిహితులు. క్రైస్తవ్యులవారు. అందుకుచేత వారికి సమాన హక్కులు అధికారము వచ్చెను. విప్లవ జాతీయేరు. ఆంగ్లజాతీయేరు. ఈజిప్టుదేశములు నింతే. హిందువులుకూడ నింతే. ఉదయలకు క్రైస్తవంధము లేదు. క్రైస్తవ రక్తస్పర్శ నున్నవారిలో సమానముగ ఆంగ్లదేశమువీరి సేవకు వైస చూచినదా? చూచుచున్నదా? అధిరాజ్యములలో దేశ సంరక్షణకొరకు ఆంగ్ల సేనలు లేవేలేవు. కాని అట్టిది యీ ఆక్రమితదేశములలో ఆంగ్ల సేన లున్నవే. ఈక్షణికసేనలు ఈజిప్టు విప్లవండు, ఇండియాలో తీసివేసినచో వారు బుద్ధిపూర్వకముగ ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములో నుండట కంగీకరింతురా? ప్రజలందు నమ్మకము లేకనే ఆంగ్లేయోద్యోగు లోదేశములలో నున్నారు. అధిరాజ్యములు లేవనేనలతోను, నానికాదేశములలోను లేవదేశములను దాము రక్షించుకోవచ్చును. విప్లవాదులలోమాత్ర మెందు కట్లుండకూడదు? వారిని ఎందుకు నమ్మకూడదు? ఇవుమూత్రము యుద్ధము మాన్పించిరి. రేపు మట్టి ప్రజలు వ్యతిరేకముగ నున్నచో తిరిగి పోరాటము ప్రారంభించరా? ఆచ్యుతనములో ప్రజలను చిత్రవేదచేసిరి. ద్రోహదాలో కూడ నిట్లే చేసిరి. అది ఒకసారి ఇదిఒకసారి జరిగెను. రెండినికి గల కాలవ్యత్యాసము చాలయున్నది. సామ్రాజ్యలక్షణండును గల హృదయము వలననే రెండును ఉద్బవించినవి. మాకు ని మ్మట్లుమైన మిత్రత్వము కావలెను. మాకు స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చినగాని మిత్రత్వము కలుగదు. మాకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చినయెడల ఇదివరకు జరిగిన సంకతులను మరిచిపోదుము. మామనోరథముల నెంతోకాలమునుండి భగ్న పరచుచున్నారు. వీని నన్నిటిని మరచి పోదుము. విప్లవ ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చినయెడల ఆంగ్లలు తమ ఆత్మను తెలిసికొనినవా రగుదురు. వారికి ఆత్మభావము కలుగును. మాకును కలుగును. ఆప్పుడు ద్వేషమునకు ఆస్పదములేదు.

ఇంకొకపక్ష వచ్చును. “మిత్రత్వ! ఆసాధ్యముగమాటలాడుతావు. ఉంచీ ఆతావుండవలెను. లేకపోతే సేమి అక్కరలేదని చెప్పిపట్టుకొని మీవాదము ఏమి పిల్లలు మారమునెట్టి నట్లేమున్నది మీసంకట: కిల్లులు అడిగి న నీ యొక పోతే కండ్లుచిల్లులుపడునట్లు పోరు పెట్టుదురు. మీరు అట్లే ఇంతకాలమునుండి మీప్రతినిధులు వచ్చుచున్నను వారిలో నెవరును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును కోరియెరుగురు. సామ్రాజ్యములోనుండుటకే ఆంగీకరించిరి. నాలుగుఅయిదేండ్లలో మీభావములు మారిపోయినవి. అందుచేత సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును కోరుచున్నార. అతీష్టరు సంగతి మీరు నురచి పోచురు. వారందరు సామ్రాజ్యములో నుండునును చున్నారు. వారి సంగతేమిటిమరి? మీనర్తకనంతయు మా సామ్రాజ్యములో జరుగుటలేదా? యుద్ధకాలములో మీరు తిరుగుబడిరి. అప్పుడు కఠినముగ నుండినమీకు కష్టమెందుకు? ఏపద్ధత్యమైన అడ్డు దిట్టే చేయును?”

దీనికిట్లు ప్రత్యుత్తరము. “తిరుగుబాటులో పోరాడిన జాతీయము కఠినముగ యాచినాని ఆక్షేపించుటలేదు. వారిని క్షమించిన దు కెవరును ఆక్షేపించుటలేదు. కానిప్రజలందరు వారి పక్షమునందున్నారని తెలిసియు హింసించినందుకు ఆక్షేపించుచున్నారు. తిరుగుబాటు కావలయుననియోశించి కలిగించినదికాదు. ప్రజలలో లోపలజ్వాలప్రస్వరించివుట్టెను. ప్రజలకు సామ్రాజ్యభావములేదు. స్వాతంత్ర్యమునే కోరుచున్నారని దీనికర్థం నమిగి. పురుషునియం దొకవిషయదేశకలుగును. సత్సంకల్ప సేమయిన

తనకి గోచరింపదు. మంచిచెడ్డయును భావమునయింపనే యుండుండును. అప్పుడతడు ధర్మమునేమామను. దేవతలుచెప్పినట్లు ప్రజలుమంచినిచెడ్డనిచెప్పింపవలెను. విప్లవాదుహృదయమప్పుడు పజ్వలితమయ్యెను. వారు తమ స్వభావానుసారము పనిచేసి యుండిరి. ఇంద్రియాతీతమై ఆత్మీయకాంక్షయందుండును. మానవునియం దాతురీయాచ్య కలుగుచుండును. కాలగర్భమునం జేమిన్నో అప్పుడు గోచరింపవచ్చును. మానవజీవితమునం దిట్టిదేశకలదు. వర్తకము విషయమై మీరు మాటలాడిరి. అయితే నాకంతకంటె గంభీరమైన భావమున్నది. మాకన్ని తంటా లున్నవి మొన్న జన్మయుద్ధములో మేముకూడఇరుక్కోవలసినవైనది. రేపోఅమెరికాకు, ఇంగ్లండుకుయుద్ధమురావచ్చును. మేమును అందులో ఇరుకుక్కోవలసినవచ్చును. మేము స్వతంత్రముగ నుండినగాని మీదేశమునందున్న దానికంటె ఉత్కృష్టమైన ప్రజాతంత్ర్యము తలయెత్తెను. ప్రజాధక్తమును వికసింపదు. మాకు స్వతంత్రమైన వర్తకపు పేర్కాటులుండునగాని ఇవి సిద్ధింపవు. మా పరిశ్రమల యేర్పాటులకును మాకు స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. మాక్షేమలాభముల నాలోచించి మా కనకములైన యేర్పాటులను చేసికోవలెను”

భిన్నవాణి ఇట్లు చెప్పవ “మీరేమి చేయుటలవి? మీరు స్వతంత్ర్యము విషయమై పట్టుపట్టులనినదేనా? మీరందరుయేకీభవించి బలముతో సామ్రాజ్యభావము నాక్షేపించవలసినదేనా? మీరు తెలియదు. మిమ్ములు జయించుటకు ఇంగ్లండు తనపరిమిలోనొక శతాంశమైనను పంపలేదు. సలే యుద్ధమునకు దిగినయెడల మీరర్థము చూచిపోవును. మీరు డబ్బుండరు. కర్మాగాములు పొడగును. మీరింతనష్టమును ఒప్పుకొందురా? మీరుకోరేదానికి కొంచెము తక్కువగ నిట్లుచనిరిదా! దానికి ఒప్పుకొంటే మీకంతా లాభమే. క్రమముగమీరొక యాదేయమగుదా”

నివరమాట “రే బాగానేయున్నది. ఒకజాతీని నిగ్నాల్లము చేయుటకు లోకము అంగీకరింపదు. సామ్రాజ్యము మాకోరికను శ్రుంచివేయుటకు యత్నింపవచ్చును. కాని మాకు మాములు యుద్ధము సాగునప్పటికి లోకములో ఆహాకారములు బయలుదేరవా? ఇంగ్లండు అనిన అందరు గురుగులాడెదరు. అప్పుడు మీరాగలసి వచ్చును. లేదా ఎక్కడయోచిన విప్లవములు తలయెత్తును. మాపిల్లల కీవేదన వదలిపెట్టుటకంటె ఆకష్టమును మేమే పొందుదుము. అదేమిటో మేమే చూతుము. విప్లవజాతీయాత్మ ఏమిచేయునో చెప్పలేను. మానిగ్గయందు దైవసంకల్పముండును లే.”

అమితమునకు

ఒక రచ్చన్ హోటాంటో కాంపాండు కండెక్టసింగు సెమిపోర్టబుల్ స్టీలు ఎంజిను బాయిలరు, 120 బి. హెచ్. పి. గలది, నూపర్ హీటరు డాంకిక్విడ్ పుపు, అదనముగ ఒకపెట్టు మెయను బేరింగులు, కనెక్టింగు రాడు, బ్రాసులు మొదలగు సాధారణమైన పరికరము లన్నిటితో సహా అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నది. 3217 J. C. Togh Ltd., 24, Strand Road, Calcutta.

- స్వరాజ్య గ్రంథములు
(1) స్వరాజ్యగీతములు
జనసామాన్యమున కింపుగ నుండునట్లు వ్రాయబడినది. 0-3-0
(2) స్వరాజ్యపత్రము
(శ్రీచుతి వరకాశేవి చారురాజిగారి యువస్వామము నుండి అనువాదితము) నిర్మల మగు తెలి 12 ప్రతులు. రూ 1-0-0
(3) హైందవస్వరాజ్యము
(మహాత్మాగాంధీ నిరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెలుగున భావగంభీరము సంతయు చెడకుండ తత్వ మాచేయబడినది. 0-10-0
(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము
(సి.యచ్. ఆంగ్లసూదుగారి అమూల్యవ్యాఖ్యలు తెనిగింపబడినవి) ఇందలి పదములు ములుగులుగాని పలుకులు గావు. 0-4-0
(5) సహాయనిరాకరణతత్వము
ఇండియా ఏజెంసీ బీరో. ట్రిప్లికేన, మదరాసు.

హైకోర్టు.

చీఫ్ జెడ్జి మేజిస్ట్రేటుగారి
నిషేధపు టుత్తరువు.

మదరాసు నాయకులమీద చీఫ్ మేజిస్ట్రేటుగారిచే జారీ చేయబడిన నిషేధపు టుత్తరువును గురించి సత్యమూర్తిగారు హైకోర్టువారి యెదుట విచారణకు దెచ్చెను. అది న్యాయాధిపతి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు విచారించిరి.

టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు సత్యమూర్తిగారి తరఫున హాజరై చీఫ్ జెడ్జి మేజిస్ట్రేటుగారిచే సత్యమూర్తిగారి మీద 144 సెక్షనుక్రింద ఉత్తరువు జారీచేయబడినదని జెప్పెను. ఆ యుత్తరువునందు సత్యమూర్తిగారును మదరాసు ఖిలాఫతు సంఘమును దానితో సంబంధము గలిగిన ఇతరులును ఊరేగింపులు జరిపెద రనియు, తిరువళ్ళిక్కేజీ వీచియొద్ద సభ గావించెద రనియు" గలదు. ఆయుత్తరువునం దెముయు నిర్ధారణ జేసి జెప్పబడి యుండలేదు. 144 సెక్షనుక్రింద కంటే మించి పనులకుద్దేశించబడినది. నానిని మేజిస్ట్రేటుగారు గమనించలేదు. ఆ సెక్షనువలన ఏ మేజిస్ట్రేటునను వ్రాతమాలముగా నొకయుత్తరువును కేసుయొక్క నిజ సంస్థానములందు విశేషింపించుచు స్వేచ్ఛిలో చెప్పబడినవిధి ననుసరించి ఏమనిషి సైన్యమున జారీచేసి అందువలన నాతని సేనైన పనినిజేయగూడదని నిషేధింపవచ్చును. ఆ సెక్షను నుపయోగించునపుడు విషయముల నిర్ధారణ జేయవలెను. ఈ సందర్భమున నెవరు ఖిలాఫతు సంఘమునకు జెందినవారో యెవరు గారో ఎవరికిని తెలియదు. సత్యమూర్తిగారు చాలమంది బాధ్యతలేనివలననే నిండియున్న వీధులలోగూడ బోవుచుండినయెడల వారిందుకు బాధ్యులుగ జేయవచ్చునా? ఇంత అర్థహీనమయిన దేదీయు లేదు.

న్యాయాధిపతి:—ఆ యుత్తరువునం దన్నవృత్త యేమి?

టి. ఆర్. ఆర్. అయ్యగారు:— సత్యమూర్తిగా కేడైన నూరేగింపునం దుండు ననుకొందము— ఆయూరేగింపునం దుండు వారు ఖిలాఫతువారోగారో యెవరికిని తెలియదు. సత్యమూర్తిగారికి గూడ తెలియకపోవచ్చును.

న్యాయాధిపతి:—ఇందువివరింపబడినది ఖిలాఫతుయూరేగింపు.

అయ్యగారు:— ఎవరిని గలిసికొనుటకు?

న్యాయాధిపతి:— ఖిలాఫతు సంఘమువారి యూరేగింపును.

అయ్యగారు:— సత్యమూర్తిగారికి తెలియును? ఇదిచట్టముయొక్క నిరంకుశత్వముదప్పు చేరుగాదు. ఎవరినైన వివాహాత్మకపు టూరేగింపునం దుండగూడదని గూడ నిష్ఠా నిషేధింపవచ్చును. ఎవరో పదిమంది మనుష్యు లని ఖిలాఫతు సంఘమునకు జెందియున్నారని పోలీసువారు చెప్పవచ్చును. నిజముగ వారట్టి వారుగారు. ఎవరు ఆ సంఘమునకు జెందిరో యెవరుగారో తెలిసికొనుట సత్యమూర్తిగారికెట్లు శక్యమగును? నేనాసంఘమువారిలో నొకడని పోలీసువారు చెప్పియుండవచ్చును. ఒక హైకోర్టు న్యాయాధిపతి ఆసంఘములోనివాడని వారు జెప్పవచ్చును. ఎవరికి తెలియును? అందుచేసి యిట్లున్నవగు నుత్తరవులజారీ జేయుట సహాయకరము. సత్యమూర్తిగా లేమి జేయుటకును వీలులేదు. ప్రతిమనిషిని ఖిలాఫతు సంఘమునకు జెందియున్నాడని యనుమానింప వలయును. పోలీసువారిచర్య లు గాఢములు. వారేమి జెప్పవలసిన యెవరికిని తెలియదు. "మదరాసు ఖిలాఫతుకుమిటి అను దానికి సంబంధించి రని చెప్పబడిన" ఎవరిచేత జెప్పబడిన ఎవరికి? ఇట్టి అస్పష్టమైన యుత్తరువును మే మెట్లు తీరసావవహించగలము?

న్యాయాధిపతి:— ఖిలాఫతు సంఘమును నొకసంఘము గలదు. అదియొక యూరేగింపున జరుపును.

అయ్యగారు:— "నిపుడు ఇంకొందరును ఆ సంఘమునకు జెందియుండిరి జెప్పబడినది మొదలగు నంశములుగలవు.

న్యాయాధిపతి:— అది ఖిలాఫతు సంఘమువారిచే నేర్పాటు జేయబడిన యూరేగింపు విషయము.

అయ్యగారు:— ఆ యుత్తరువునందు లేని చాలమాటలను జేర్చి చదివినగాని యిట్టి యర్థమురాదు.

న్యాయాధిపతి:— ఖిలాఫతు సంఘమువారి యూరేగింపున కలసి పాల్గొనగూడదని యర్థము.

అయ్యగారు:— ఖిలాఫతు సంఘమువారిచే నడుపబడు యూరేగింపున యం దెక్కడనులేదు. మేజిస్ట్రేటుగారిచే జారీ చేయబడిన యుత్తరువు సార్థముగనుండవలె నని చట్టమేమైనగలదా? మీ రీ యర్థమును కొన్ని మాటలలోనే చెప్పిరి. మీరు జెప్పినది సరిగను విస్మయముగను నున్నది. కాని మేజి

స్ట్రేటుగారి యుత్తరువు వట్టులేదు. ఖిలాఫతుసంఘముచే నడుపబడు యూరేగింపు" అను నవిఅయుత్తరువునందు లేవు.

న్యాయాధిపతి:— "ఖిలాఫతు సంఘమునకు సంబంధించిన చాలమంది మనుష్యులు" అని యుత్తరువునందు గలదు.

అయ్యగారు:— అది స్పష్టముగ నున్నది. ఆయూరేగింపులోని వారు ఖిలాఫతు సంఘమునకు జెందినయెడల నది నిషేధింపబడినది.

న్యాయాధిపతి:— లేక, అది ఖిలాఫతు సంఘమువారిచే నడుపబడినయెడల

అయ్యగారు:— "సంబంధము గలదని చెప్పబడిన" అనుటవలన చిత్తుగలుగుచున్నది. ఎవరిని గురించి యిట్లు ఆరోపింపబడినది. ఎవరిట్లు ఆరోపించిరి? ఖిలాఫతు సంబంధితలెవరును నందుండక పోవచ్చును. దానికెవరు సంబంధించిరో ఎవరు సంబంధింపరో సత్యమూర్తిగారి కెట్లు తెలియును?

ఈ యుత్తరువు ననుసరించుట యసంభవము. ఆ భాగమునుమాత్రము వదిలివేయ నిండు. ఆ యుత్తరువు నంతను వదిలి వేయవలె ననుటలేదు. ఇందువలన సత్యమూర్తిగారు వివాహపు టూరేగింపునకుగూడ వెళ్ళుటకు వీలులేదు. పోలీసువారి పుస్తకములలో పదిమంది పేర్లుండవచ్చును. ఖిలాఫతు సంఘమువారిక వివాహపు టూరేగింపు జరుపుచున్నారనుకొందము. ఈ యుత్తరువువలన నా యూరేగింపు నిషేధింపబడినదా? ఆ యుత్తరువునందు యూరేగింపు పెండులకు జరుగుచున్నదో దాని నాపుటకు కారణము లేనో తెలుపుట లేదు.

న్యాయాధిపతి:— అట్లు జేయుటవలన అల్లరులు సంభవించుననుకారణము ప్రత్యక్షముగ తెలియుచునే యున్నది. అది నిజమగునోకాదో. మేజిస్ట్రేటు అల్లరులు గలుగునని యెంచెను. ఖిలాఫతు సంఘమువారు యూరేగింపు జరుపుటవలన అపాయము గలుగునని తలచియుండవచ్చును.

అయ్యగారు:— వివాహపుటూత్మకసందర్భమున గూడనా? (నవ్వు)

న్యాయాధిపతి:— ఊరేగింపును మేజిస్ట్రేటు నిషేధింప వచ్చును. అది వ్యక్తియొక్క అపాయకరమగు ప్రవర్తననుబట్టియుండును.

అయ్యగారు:— అది వ్యక్తిమీదకంటే అధికారిమీద నాధారపడి యుండును. (నవ్వు)

న్యాయాధిపతి:— ఎవరయినను ఒక ప్రదేశమున నుండుట అపాయకరము. మేజిస్ట్రేటు దలచిన యెడల ఆమనిషి ఆ ప్రదేశమున నుండగూడదని నిషేధించుచుగాని ఆవ్యక్తిని నిషేధించుటలేదు.

అయ్యగారు:— మహమ్మదీయు లెవ్వరును లేని ఒక యూరేగింపునందు సత్యమూర్తిగా రుండు ననుకొనుదు.

న్యాయాధిపతి:— మహమ్మదీయులు రావచ్చును. అల్లరులుజరుగవచ్చును. ఈవిషయములో సెలెవరకు కొద్దివారు జోక్యము పుచ్చుకొనవచ్చు ననుచది ముఖ్యము. అది మేజిస్ట్రేటుగారి యిష్టము. నాదికాదు.

అయ్యగారు:— ఆజేపింపబడిన భాగము చాలస్పష్టముగనున్నది. ఉత్తరువునందాభాగము తీసివేయవలెను.

న్యాయాధిపతి:— యుత్తరువును నేను తొలగింపజాలను.

అయ్యగారు:— సత్యమూర్తిగా రాదినమున సేనేటు సభకు వెళ్ళవలయును. వారు వెళ్ళుచుండగా నితరులు వారివెంబడించినచో వారేమియు చేయజాలరు. ఆజేపింపబడినభాగము దీసివేసినయెడల నేమియు చిత్తులేదు. మేజిస్ట్రేటు ఇష్టము వచ్చినట్లు యుత్తరువు జేసినయెడల హైకోర్టువారు దానిలోజోక్యము పుచ్చుకొనవలయును.

న్యాయాధిపతి:— ఇప్పుడేమి చేయవలెను.

అయ్యగారు:— అధికారమును గురించి ప్రశ్నించుట లేదు. అస్పష్టమగు నుత్తరువులు జేసినయెడల హైకోర్టువారు జోక్యము కలుగజేసికొనవలెను. సభ విషయములో స్థలము, కాలము, పేర్కొనబడియుండలేదు.

న్యాయాధిపతి:— ఏమి జరుగునో దానియందు స్పష్టముగ తెలుపబడెను.

అయ్యగారు:— ఖిలాఫతు సంఘమునకు సంబంధించిన వారని అస్పష్టముగ వ్రాసినయెడల సెట్లు స్పష్టముగాగలదా?

న్యాయాధిపతి:— ఖిలాఫతు సంఘమువారిచే నడుపబడు యూరేగింపున నీవు వాల్గొనగూడదనియున్నది.

అయ్యగారు:— అట్లులేదు. యూరేగింపు జరుగునని ఎవరు చెప్పిరి?

న్యాయాధిపతి:— దానియందు కరవ్రతములగు... మొదలగువాని వలనని యున్నది.

అయ్యగారు:— ఎవరట్లు మేజిస్ట్రేటుకు చెప్పిరో అంత అస్పష్టముగ నున్నపు డాయుత్తరువు స్పష్టముగాదా? ఖిలా

ఫతుసంఘ సభ్యులెవరును అక్కడనుండక పోవచ్చును. విషయము నేను నేరమారోపింపబడవచ్చును. సభ జరుగునపుడు కాలము గూడనందు తెలుపబడలేదు.

న్యాయాధిపతి:— తిరువళ్ళిక్కేజీ వీచియొద్దగాని, మదరాసులోను వెళ్ళుటనైనకాని.

అయ్యగారు:— ఎప్పుడు?

న్యాయాధిపతి:— 24 గంటలలో నున్నా. 24 గంటలలోను సభ జరుపగూడదను నపుడు స్పష్టముగనే యున్నది. నేని యుత్తరువులో జోక్యము పుచ్చుకొన జాలను. అది స్పష్టముగ నున్నది. జోక్యము పుచ్చుకొనుటకు వీలులేదు. ఖిలాఫతు సంఘము వారిచే నేర్పాటు జేయబడిన యూరేగింపు యని స్పష్టముగ నున్నది. ఎవరు ఖిలాఫతు సంబంధము గలవారో తెలియదన వచ్చును. అపుడు ప్రాసిక్యూటరు జేయబడినను నేరస్థాపన జేయుటకు వీలులేదు. పట్టణ వీధులందు సుఖముగా దిరుగవచ్చును.

అయ్యగారు:— కోర్టులందగా నిట్టి యపాయములలో నెందుకు దిగవలెను?

నా కక్షి దారుడు రాజభక్తిగల పౌరుడు. అతనుపట్టణలోనికి వెళ్ళుటవలన అల్లరి జరుగదు. అందుచే నెప్పుడును కష్టములు సంభవించవు.

ఆ యుత్తరువునందు ఆజేపింపబడిన మాటలు చాల విశాలముగ నున్నవనియు, విషయ ఆ యుత్తరువు ఒకదినమునకే వర్తించుటచే జోక్యము పుచ్చుకొనుటవలన లాభము లేదనియు తీర్పుజెప్పిరి.

రాజద్రోహనేరము

ఎస్. ఎస్. రామస్వామిఅయ్యగారు

ఎస్. ఎస్. రామస్వామిఅయ్యగారిమీద 124 ఎ. 158 ఎ. 505 సెక్షనులక్రింద నారోపింపబడిన రాజద్రోహనేరమును గురించి 23 వ తేదీన చీఫ్ జెడ్జి మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించిరి. ముద్దాయి తరఫున ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు వాదించిరి. క్రాస్ ప్రాసిక్యూటరు, కె. పి. మీనన్ గారు, కె. ఎస్. జమరామయ్యగారును ప్రభుత్వపక్షమున వాదించిరి.

క్రాస్ ప్రాసిక్యూటరుగారు ముద్దాయి హిందూపుత్రులలో పకటించిన వ్యాసములనుగురించి చెప్పిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున ఆర్. పిరరాఘవయ్యగారు సి. వి. డి. డి. పుట్టి నూపరెంటెండెంట్) కృష్ణస్వామి అయ్యగారు (జోయంబత్తూరు డి. సి. కుక్కోర్టు ఇరస్తావారు) ఎస్. కన్నూరి రంగయ్యగారును విచారించబడిరి. తుదివారు హిందూపుత్రుల చందా దారులవట్టిని హాజరు పెట్టిరి.

1, 2 సాక్షులు క్రాస్ పక్షము నిలిపియుంచబడిన. ప్రభుత్వనాయవాది మలబారునుండి కొంతమంది సాక్షులను రప్పింపవలయుననియు, అందుకు వ్యతిరేకమున నియు కోరెను. ముద్దాయితరఫు న్యాయవాదులు కొన్ని కాగితములను జూడవలయుననియు వ్యతిరేకిరిరి.

కేసు 28 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

మావలాల విషయము

సహాయనిధి

అలహాబాదులో లీడరుపుత్రుల చాలమని చేయు న్నది. విరాళములు వచ్చుచున్నవి. గవర్నరు సర్. బట్లరుగారు 200 ను సర్ పోర్టరుగారు 100 ను ర్యు మా. చింతామణిగారు 150 రూపాయలును యిచ్చిరి.

నేషనలు హిందూమురూలుగారు

ఈలీగు సభ్యులు మలబారు సహాయనిధికి ధనమును సమకూర్చునలెనని హామీయూలు లీగు జాంబాయికాఖవారు తీర్మానించిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము

నేన యొకవోటికిపోయి అల్లరులను తొలగించి, మరల నచటనుండి పోవగానే అల్లరులు తిరిగి కలుగజూడ చేయుట కెవటను గూడ తగినంత పోలీసుదళము లేదని 7 వ తేదీని సేనాని తంతునంపెను.

మన్నారుపూటు ఎలియనాయరు కేసు

ఈ ముద్దాయి పక్షమున నంజంట్లు గ్రాంటుగారు వాదించెదట. గాన 31 వ తేదీ వరకును వాయిదా యివ్వని కోర్టుగా విచారణకర్త లంగీకరించిరి.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

బందరు

కృష్ణాజిల్లా బందరులోని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల తరఫున ఈవిషయం పండుగకు చందాలు వసూలుచేయు నిమిత్తం ఈ క్రింద వ్రాయబడినవారు ఆయాపురములు, గ్రామములు వచ్చుచున్నారు. కాన పురవాసులును, గ్రామస్థులును వారికి తగు సహాయంచేసి విరివిగా చందాలు సోపానకొరచుచున్నాను.

కొండిపల్లి పీఠభద్రాచార్యులుగారు - అనంతపురంజిల్లా, హిందూపురం, పెనుగొండ ధర్మవరం, అనంతపురం గుత్తి, తాడపత్రి,

పెండ్యాల వెంకట సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు - గోదావరిజిల్లా పిఠాపురం, చిత్రాడ, లక్ష్మీనర్సాపురం, కాట్రాపుల పల్లి, సామర్లకోట, జగ్గంపేట, పెద్దాపురం.

క్రాపనరపు నరసంహంగారు - కృష్ణాజిల్లాలోని గూడూరు పల్లభ బోస్కుల లక్ష్మీనారాయణగారు కృష్ణాజిల్లాలోని గుడివాడ, చుట్టుపక్క గ్రామములు.

ఘనగాం వెంకటాచార్యులు కృష్ణాజిల్లాలోని పాలకోట్ల నర్సాపురం.

చిల్లరిక శ్రీనివాసరావుగారు - కృష్ణాజిల్లాలోని కవిశేష రపురం, విశాఖపట్నం, విజయనగరం.

దర్శా జానకిరామయ్యగారు - కృష్ణాజిల్లా తిరువూరు తాలూకా.

మోదుకూరి విశ్వనాథంగారు - విశాఖపట్నంజిల్లా అన కాపల్లి, ఎలమంచిలి, గోదావరిజిల్లాలోని తుని.

సున్న సుబ్బారావుగారు - నెల్లూరు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, అలూరు.

పత్తి రామకృష్ణారావుగారు - కాకినాడ పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు - బెజవాడ, గుంటూరు, నర్సారావుపేట.

పోరంకి శాస్త్రిరాజుగారు - కృష్ణాజిల్లా ఉయ్యూరు, మేడూరు.

చెరుకువాడ వెంకట నరసింహంగారు - గోదావరిజిల్లా రాజోలు, అమలాపురం, రామచంద్రపురం తాలూకాలు. చెరుకువాడ వెంకట నరసింహారావుగారు చెన్నపట్నం.

కోపల్లె మానుమంతరావు. అధ్యక్షుడు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, బందరు 20-10-21.

గోదావరిజిల్లా కార్మికుల సంఘము 25-1-21 మొదలి 15-10-21 వరకు జమాఖర్చు

జమ:- కాకినాడ తాలూకాలో వసూలు వా, 18162-3-8 పెద్దాపురం తా, 818-8-5 రామచంద్రపురం తా, 163-6-0 రాజోలు తా. ఆంధ్ర. జా. సంఘమువారికి పంపించునది, 1000-0-0 అమలాపురం తా, డిల్లీ, 4000-0-0 గ్రామ కాం గ్రామ సంఘసభ్యుల ప్రవేశ రుసుములు వా, 2124-11-0 జా. విద్యాయము, 50-0-0 కార్మికుల సభ్యత్వమునకు చందా వా, 189-0-0 మొత్తము 21502-12-9.

ఖర్చు:- ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారి కారాకు 11058-11-9 రాజోలు తా. పంపించినది, 151-0-0 ప్రసార కుల జీతములు, 8761-8-9 ప్రయాణపు భోజనపు ఖర్చులు 2381-12-3 జా. విద్యాలయము, 837-8-5 సాదరు, 646-6-0 అచ్చు కాగితము, 518-13-3 తంతివార్తలు, 115-3-0 ప్రేషనరీ, 42-14-9 పోస్టేజీ 172-1-9 వార్తాపత్రికలు, 21-6-0 పుస్తక ములు 61-4-6 ఆఫీసు ఆర్డె, 102-10-9 తుని పంపించినది, 50-0-0 బట్టలు కాతా 183-2-0 రాటుములు 297-7-6 మాది కాతా 56-10-0 స్వరాజ్యబోధిని, 29-8-0 నూలు కాతా 10-5-0 నిలవ 1064-7-0, మొత్తము 21502-12-9.

బులును సాంబమూర్తి, కార్యదర్శి.

ఈనెల 14 తేదీన, రాజంపేటలో గ్రామపంచాయితీ సేర్పడు తేదీలుగారు విచ్చేసి గ్రామస్థులకు కమిషనరగా నెవ్వరును రాలేదని ఒకరు వ్రాయుచున్నాడు.

నిర్దష్టముగ తయారచేయబడిన శాస్త్రీయ జ్యోతిషములు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ దొరుకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హౌస్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

గుంటూరు పి.డి. ము. కోర్టులో

I. P. 6/1921.

మద్ద రామమూర్తి - పిటిషనరు.

ఎడవి

కోర్టులో శ్రీ రామమూర్తి వగయిరా - రెస్పాండెంట్లు క్రిడెటర్లు. పిటిషనరు క్రిడెటర్లకు యవ్వనలసివ బాకీలు యవ్వ బాలక దాఖలు చేసుకొన్న యిక్ సాల్వేన్సీ పిటిషన్ విచారణ కొరకు గుంటూరు ఆఫీషియల్ రిజిస్ట్రార్ కోర్టులో 8-11-9121 వ తేదీకి వాయిదా ఆయవున్నది గాన యెవరికైన అక్షేపణ లాగుయెడల ఆ రోజున ఫగలు 11 గంటలకు స్వయముగా గాని స్టేట్ మన్ ద్వారాగాని హాజరై తెలియపరచు కొనవలయును. (8218)

Guntur } A. Narayana Murthy. 21-10-1921. } Pleader.

వకతుని

(3219)

కల్పం పీఠయ్య కుమారుడు రావలింగము కగై రాలమిడ

నెల్లూరు డి.డి. ము. కోర్టులో

ఫయిల్ అసల్ నెం 411/1921.

కల్పం బస్తి మూలపేట శాశ్వతమునకు ఫర్డ్ టి సుబ్బయ్య పు ష్ బాబయ్య ను సహి Specific performance కు దావా తెచ్చియున్నాడు. ఎడవి దావా ఈనెల 31-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. కాబట్టి యీనెలబరు రెండవ ప్రతివాది యగు కల్పం రావలింగమునకు తెలియపరచడము నకు గాను యీవిషయము ప్రకటించడమైంది.

నెల్లూరు } (32) కా - రామరావు, 20-10-20. } వాది ప్లేడరు.

తెల్లతెగడ

(3221)

100 ముణుగులు 192 జనవరి 1-వ తేదీలోగా కానలెను. సప్రచయగలవారు ధరిలు సహితముగా

1921 డిసెంబరు 1-వ తేదీలోగా మాదిరితో తెండర్లు బంపవలయును.

డాక్టరు, ఆచంట లక్ష్మీపతి చి ప. (మేనేజరు డైరెక్టరు) ఎం. బి. సి. యం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్, 19 హౌస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మదరాసు

ఒక గొప్పలాంఘము

(3153)

స్వ 115 లు చెల్లించిన యు 500 మీ అసంతరం మీ వార్షిక వాసుల కిక్కుబాటు. ప్రతి సంవత్సరం లాభము పంచివెట్టి బడును. స్వ 1000 డిల్లీ లేక ఋణ మిక్కుబాటు. 31-10-21 తేదీనకు బడును, డాక్టరు సర్టిఫికెట్టు లేదు దాఖలులు తిరిగి పంపుకొనును.

డి ఎస్. పోస్టరాట్సు నెం. 287, మద్రాసు.

కుమ్మరగోగ నిర్మాణనకు నిజమైన పూచీ

ఆయుర్వేదముతో గూడ ఆంధ్రయవైద్యము, రోగ సా ద్యక వస్తు ప్రయోగ చికిత్స, జంతు ఆనయవ ప్రయోగచికిత్స మొదలగు అనేక వైద్యశాస్త్రములు చదువుటవలన ఆయుర్వేద విజ్ఞానము మాకు బాగుగ కలిగినది. అపురూపము లగు ఓషధుల మహత్వమును పర్యవేక్షకులగు కోరులు వర్తరాలవద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయములకులొనై నేర్చుకొనబడి పరిశోధించబడినది. అస్తాదత కుష్టులు అన్ని ఆవస్థలలోను పూచీవైన కుదర్చబడును. మా దగ్గరవుండి ఔషధము సేవించు కుష్టురోగులు వారికి గుణము కనుపించిన కొలది వాయిదాల వైని సాము యివ్వవచ్చును. అలాగు గుణము కనుపించక పూచ్యముగాని, రోగము కుదురవచ్చునని రోగికి నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని, సామ్యేమియు నియ్య నవసరములేదు. ఈ తర్ర ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము కుష్టురోగులకు చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి ఔషధములు వి. పి. గా పంపబడును. అన్ని జాతుల కుష్టురోగులకును అందరు రోగులకును ఒకటే దివ్య అవుషధముకాదు. ప్రతిరోగినిగితియును రోగమును ఆలా చించి అందులకు తగినమందు యివ్వబడును.

దీర్ఘాయు నిర్మూల } వి. యమ్. రాజా 7 వార్షికము } ధీర్ఘ వ్యాధులకు ఘనమైన ఫిమునిపట్టుము } ఆయుర్వేద వైద్యులు. (875)

అమ్మకమునకు

యు 3 లు మొదలు యు 5 ల వరకు ధరగలది. నూలువడకు రాట్టుములు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నది. రోజు, పేవకట్టగో తయారైన కృష్ణాపకరములుమాడ గలవు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రా మును. S. T. Murthy & Co., 60, P. V. Covil Street, Rayapuram, Madras.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గౌరీ చంద్రావత్ ప్రణీతము

విషయసూచి :— మొదటిభాగము: 1 ఆరోగ్య మనగానేమి, 2 శరీరము, 3 గాలి, 4 నీరు, 5 ఆహారము, 6 ఆహార నియమము, 7 వ్యాయామము, 8 దుస్తులు, 9 సంభోగ నియమము.

రెండవభాగము:— ఆధ్యాత్మము: 1 వాయుచికిత్స 2 జలచికిత్స 3 మట్టిచికిత్స, 4 జ్వరముదాని నివారణము, 5 మల బద్ధము, 6 జీర్ణచికిత్స, మొదలగునవి, 6 అంటురోగ ములు-మకుచికిత్స, 7 ఇతర అంటురోగములు, 8 గర్భము-ప్రసవము, 9 శిశుపోషణము, 10 ప్రమాదములు, నీటి గండము, 11 కాలిబులు, బొబ్బలు, 12 పాముకాటు 13 తేలుపట్టు మొదలైనవి, 14 శుభసంహారము.

ఆంధ్రీకరణము గూడూరి రామచంద్రరావు గారిచే ప్రకటితము అచ్చున నున్నది ఆతిథిగ్రుముగ వెలుగుడును. వెల 0 8-0

ఇందున్న వచ్చు లాభము దత్తమండలములలో కలవు నివారణకును రాట్టుములు- మగ్గుములకును వినియోగించబడును. కలయువారు వెంటనే యీ దిగువవినివామాకు వ్రా మునలెను. "నేనాసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా"

ఆంధ్రపత్రిక చందావిర్పాటులు

1921 వ సం॥ మార్చి మొదటితేదీ నుండియును నీ క్రిందివిధమున చందాలు విర్పాట్లు చేయబడినవి.

దినపత్రిక సంవత్సర	చందా రూ	24	0
,, ఆర్ధసంవత్సరము	,,	12	0 0
,, మాసము	,,	6	4 0
,, మాసమునకు	,,	2	2 0
వారపత్రిక సంవత్సరము	,,	4	0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు సంబంధించు.			

సంవత్సరాది సంచిక

దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	1	0	0
దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు	1	4	0
వారపత్రిక చందాదారులకు	...	1	4 0
ఇతరులకు	2 0 0

ప్రస్తుతము పోస్టు రూపుప్రకారము 0-2-0 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మీరే ముందుగ మడి యార్జకు పంపిన ఈ ఖర్చు తగ్గును. పి.పి. లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

నమకము (1842)

బంగారు వెండిరత్నముల వగలును ఇతరవస్తువులను వాషను యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

20, వై. నా. బా. రోడ్, మదరాసు.

నకలు నాణ్యముగాను పూచీతోడ సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారైన తేనివాటిని అతిశ్రద్ధాగా ఆర్రు మేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్రు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి కలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

జాతీయవిద్యాలయము - వంగోలు.

ఈ విద్యాలయముయొక్క పరిశ్రామికశాఖ సాహిత్య శాఖనుండి వేరుపరుపబడి నూతనవిభాగము నొందియున్నది. ఇంద్రంగం కమ్యూన్ కనులు ప్రత్యేక స్థలమునకు మార్చబడి ప్రత్యేక పరిపాలనక్రింద పంపబడియున్నది. ఈ పనులకు నిపులులైన యు పాధ్యాయుల నియమింపబడియున్నారు. ఈ ప్రాంతమునాగ్నము నుండి వచ్చినట్టియు అన్నివిధములైన కమ్యూన్ పనులయందును ఆసమానమైన వైపుణ్యము గలిగినట్టియు, ఇదివరకు బ్రాహ్మణ చాలాకాలము గొప్పవేతనముమీద పనిచేసి మంచి యోగ్యతా పత్రములు బడసినట్టియు నొక మహమ్మదీయుని కమ్యూన్ముపని నేర్పుటకు నియోగించియున్నారు. ఇక్కడ ప్రస్తుతము పలువిధములైన చాతులు, కత్తెలు, వంగలకత్తలు క్యాంపు కుచ్చిలు వగైరాలు, పలువిధములైన అభివృద్ధిశాఖలతో సమానమైన శాఖలు ఇనపక్షముల వద్దగా అనేకకనులు నేర్పుబడును. సుగా పనిచేయుటయేగాక అతిశ్రద్ధాశ్రమమును విశేషమున పనులు జనులు జరిగించుకొనియు యితరులకు నేర్పుచుయు ఆ యుపాధ్యాయునికి గలదు. కొలదికాలములోనే వై సామానులు విరివిగాచేసి సప్లయ చేయగలుగుదుమని నమ్ముచున్నాము.

వై పరిశ్రమలు నేర్చుకొనుటకు ప్రస్తుతము 15 మంది విద్యార్థులకుంటే నెక్కువగా చేర్చుకొనుటకు వసతిలేదు. నవంబరు నెల 1 తేదీ లోపల వచ్చు దరఖాస్తులలో 15 మందిని యెన్నుకొనడమవును.

పరిశ్రమిక విద్యార్థులకు ఉచితముగ విద్య నేర్పబడును. జీతము యివ్వనక్కరలేదు. విద్యార్థులు భోజనవసతులుయేర్పాటు చేసికొనవలయును. కార్యగాఢని బంధులకు లోబడవలయును.

మచిలీ పట్టణము.

బందరులో కార్మికుల సభ్యులయొక్కయు పురజనుల యొక్కయు బహిరంగసభ ఈనెల 18 వ తారీఖున జరిగింది. సుమారు 1500 మంది హాజరై నారు. అఖిలభారత కార్మికుల కల్పంగు కమిటీ వారిచే బొంబాయిలో చేయబడిన కరాచీ తీర్మానమును సభకు హాజరైన ఎల్లరును ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించి, అంతర్జాతీయ ఆక్టోబరు 150 దసగతులు అయినవి. ఇంకను దసగతులు కానున్నవి-ప్రచారకులు ఇండ్లకు వెళ్లి దసగతులు చేసికొనుచున్నారు. కొందరు శ్రీలుగూడ దసగతులు చేసి నారు.

విజయనగరం:- ఈ నెల 18 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మహాశ్రీ గాది వెంకట బలరామదాసుగారి అధ్యక్షతన విజయనగరపు పౌరులు బహిరంగసభ జేసి అఖిలభారత కార్యనిర్వాహక సంఘాభిమానసరణి కరాచీ కిలాఫత్ తీర్మానవిషయముల స్థిరపరచిరి. అతీసాధరులు జగద్గురు శంకరాచార్యులవారి స్పృంధము మనమతముతో జోక్యము కలుగజేసి కొనవనిరాజీగారు చేసిన వాగ్దానమునకు భంగకరమనియు అట్టి పరిపాలకవర్గమువారికెట్టి సహాయమును జేయరాదనియు గాన ఉద్యోగులు వైనితులు జాతీయాత్మగౌరవ విధ్వంసకారణ భూతమగు వారి సేవను మానవలయుమని చెప్పి రామమూర్తి గారు చదువు మాటుమాటును సభివారు నిలుచి యుచ్చరించిరి. ఆంధ్రదేశ్ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు గంపలగూడెం కుమారరాజువారి సభివందించుచు జేసిన చెండవతీర్మానము ఆమోదించిడి. అఖిలభారత కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి ప్రకటనప్రకారం డియూర నిపుటికి వేయిమంది దసగతులు జేసి నారు.

ప్రాధికార యద్రంపెట్టి లక్ష్యాకీరావుగారు:- పిరిచే స్థాపితమయిన హనుమాన్ భీమకుటీరముకర్త తమవ్యాయామప్ర దర్శనములచూపి మాపరుల కానందము గల్గించిరి. 30 గుర్రములపకరుగల మోటారును చేతులనహాయము లేకుండామెడతో నాపుట 2000 పానులన్న కోడ్డుగోలరు (రాతిని) ను ఎత్తుట 8 అడుగుల ఎత్తునుండి ఒకయవకునిచే పొత్తికడుపు విడచుమికించుకొనుట 3 అంగుళముల దశనగల ఇనుపగడ్డపార ను వంచుట ప్రదర్శనములు ముగిసినట్లు మ-రా-శ్రీ, ఎస్. ఆర్. రామచంద్రస్వామి అయ్యగారు ఒక బంగారుపతకము నొసంగిరి. పీరిచే రాయచేటయందు స్థాపితమైన వ్యాయామ కుటీరమును శాశ్వతముగా నిలువజేయు భవనసహాయమునకు గాను పీరు కోడ్డికాలముగో తూర్పుప్రాంతములకు వెడల బోవుచున్నారు.

ఆనేకరోగములను అత్యద్భుతము భాగ్యవంతులకును వీర స్వస్థపరచియున్నది. అత్యద్భుతము లభింపజేయుగమైనది. వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి "దేవామృతరసము" (314) ఇయ్యిరి సిద్ధులచే నవవేంపబడి మహాలింగలచేత నూతనముగ తయారుచేసి సేవజేయగా విక్రయశుగుచున్నది. వివిధమైన పద్ధతులతో ననుమ్యులకు వచ్చెడు సకలరోగములను చూగుజేసి ఆనేక యోగ్యతాపత్రములను బడసియున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి వెంట పంపబడును. ఆర అవుణును బుడ్డి ౧ కి రు ౨. కాలు అవుణును బుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. మలయు వారలు దేవామృతరసము కంపెనీ, (ప్రావైటరు: ములుకుట్ల నరసింహస్వామిగారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుచినాపల్లిజిల్లా.

శివమృతతైలము తలంటుకు మేలైనది. మెదటికి బలము. కండ్లరోగమును పోగొట్టును. వెల 6 బెన్సుల బుడ్డి రూ 1. మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమీషను. విశ్వనాథం సుబ్బరామవైద్య ఆయుర్వేదోపధ్యక్షులవారు, కోవూరు. (నెల్లూరుజిల్లా) (8175) నేత్రేంద్రియము - దీనినందరక్షణ. ఇది యొక ప్రత్యేకము. కన్నులున్న ప్రతివారికి అత్యవశ్యకము. వెల పోస్టుగాక రు. 0-4-0. (8197) వల్లూరి పద్మనాభరాజు, కాకినాడ.

శ్రీ శరణులు! పొంబాయి స్వదేశి స్వార్థ స్వదేశి పరమము!! నెం. 40, 41, 42, రత్న బజారురోడ్డు, బార్లిబాన, మద్రాసు. చీరలు, రవికులు, రంగులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, ప్రేలట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిరి టిఫిన్ సెట్లు, ఇతర వాటిలో నాలు రకములు, కోటు, నారపుట్టు, మొదలగు మాదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనప ట్రంకులు, అశీను కుపయోగము వస్త్ర రకములు, వైన వేసుకొను సవి మాకర్ల అనేక గింయకొను వైకము వెట్టల కాన్ వాను కేసులు, బ్రీపుసంచులు, అంగవస్త్రములు, భోవకులు మొదలగు వివిధవిధముల మొదలగువి పలువిధమాదిరిలలో మా యొద్దగలవు. లగునక అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటవోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టాఫులో నున్నది. సకలజనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన ప్రాంచీని తెలుచియున్నాము. లెంగునూరు, కంచి, కాకి, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూ దేశమునందు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత నుకు తెగింట్లు వుపయోగించునున్న వెండి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించున తెగిన సరిగె పట్టు నూలు జవిరీ రకములను రిప్పించి, స్టాఫు చేసేయింన్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

విచిత్రమగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము ఇంక స్వాతంత్ర్యయుక్తియు, బానిసత్వయుక్తియు నిజస్వరూపము అత్యద్భుత శిల్పనాచాతుర్యముతో చిత్రంపబడియె. స్వాతంత్ర్యభిమానుల కిది హెచ్చరికను బురికొల్పుటయే గాక మామూలు బాలురకును, చిత్రలేఖకులకును మిక్కిలి విసోదకరముగా నుండును. (3208) కాపీ 7 అణాలు; 3 కాపీలు రూ 1 మాత్రమే } M. S. M. Row, Artist & Nature cure Advocate. Masulipatam. వి. పి. లు ప్రిన్టింగ్ చేసినచో స్వచ్ఛమగు గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను. విరిలైన్ ధాతువృద్ధి లేవ్ యము ఇదివరలో యెవరివల్లన కనిపెట్టబడిని వింతయైన ఔషధము. చురుకుదనము, నరములకు బలమును. మెదడునకుబలమును మొదలగువానిని వృద్ధిపఱచి ముఖ మిచ్చునది ఈ విరిలైన్ కదా, "కాచుకేవడో" అని తలవకగినది. దీనిని ఉపయోగించినవారికి దీని నిజము తెలియవచ్చును. ఆనేక ఆంగ్లేయశ్రీ, పురుషులచే వాడబడి, వారిలకు మంచి ఫలితము కలుగుటచే ముందుగా పొందబడియున్నది. 32 పూటలచుండు బుడ్డి 1-కి రు 3-0-0. ఒక నెల ఔషధము (3 బుడ్లు) రు 9-0-0. వైవిధ్యము:- విరిలైన్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 377, మాంట్రోరోడ్, మదరాసు.

KAMINIA OIL THE IDEAL HAIR TONIC విక్కిలి వుష్ణదేశమగు యిండియా దేశమునందు మెదడునకు చురుకు గలగుటకును మాంద్యము కదలకుటకును భూతకర్త హిమ్యుటగున తల వెండ్రుకలకు ముఖము గుంజునిగలగుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయును పౌత్రపుత్రులకును ముఖ్యముగా కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్) తల వెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తుతి తలచునెందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శోభములకు పట్టు వంటి మెత్తనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. మరి మెదడు గుంజులన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును కామినియా ఆయిలు తలచునె అన్నిటిలోనూ శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకను పురము లకును, వెట్కొమండికి మహోపకారము మొనరిం చినది. నేడు దీని నుపయోగించిచూడుడు. వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జి 0-6-0 అణాలు. మూడుబుడ్లు 2-10-0 ని. పి. చార్జి రు 0-12-0 అణాలు. పోల్ ఏజెంట్లు. వి. పి. మణియార్ద్రు కమీషను రు 0-2-0 ప్రత్యేకము. ఆంగ్లేయిండియను డ్రగ్ అండు తెనుకలు కంపెనీ. 155 బాన్సుకునీడు, బొంబాయి. D 126. W 100.

అనామకావ్యము

చీరాల వేలము - సవరణ

నిన్నటి ప్రత్యేక లో చీరాల వారి సత్తు గుంటూరులో వేలము వేయబడినది. అనామకావ్యము గుంటూరు కొందరు కొనిరని యు (ప్రకటించబడినది). అది పాఠశాలలోని గుంటూరు లెక్కలను పాడలేదనియు పేరు మరల తంతువులు చే పాఠశాలకు చింతించు నీసవరణను ప్రకటించితిమి. (ప. 50)

దేశీయ భూభాగము కార్యాలయమును సోదాచూచుట.

21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు కల్లీగారును చాలమంది పోలీసు సి. బి. డి. యు. డి. గుంటూరు బొంబాయిలోనున్న అభిలక్షిత భూభాగము స్థాయిసంఘకార్యాలయమున కాక స్థితిముగ వచ్చి ముఖ్యులైన అడిగిరి. అప్పుడవటమును మహమ్మదాల్ గారు వెళ్ళగా అక్కిలను వెదకుటకు కరాచీ వారంటును చూపెను. ఫలావాలను పంచిపెట్టటంతో ఆలీ సోదరులకు సంబంధము కలదనియు కిచలా గారు కార్యదర్శియనియు మహమ్మదాల్ గారు స్థాయిసంఘస్థుడనియు రుజువుపరచగల రికార్డును వారు వెదకి 11-7-1920 వ తేదీని జరిగిన సభాచర్య రికార్డును అభిలక్షితలో 23-11-20 తేదీని జరిగిన సభాచర్య తీసికొనిపోయిరి. ఆ సభలలో మొదటిగా నిల్వ డాక్టరు కచలాగారిని కార్యదర్శిగా నియోజించిరి. రెండవదానిలో మహమ్మదాల్ గారిని సభ్యునిగా నియోజించిరి.

గ్రంథనిషేధము

స్వదేశీతాంజలి ప్రథమభాగము (అక్టోబర్ లో ముద్రితము) ను అభిలక్షితలో 22 వ తేదీని ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరి. యావద్భారత మహమ్మదీయ సంఘసమావేశము ఆగాఖానుగారి లేఖ ననుసరించి యీసభ 27 వ తేదీని అక్టోబర్ జరుగును. ఆంగ్ల దేశమునకు ప్రానిదులను పంపుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును. అక్టోబర్ విదేశీబట్టల నిషేధము ప్రారంభమైనది.

ధిల్లీ రాష్ట్రీయసభ

ఈ సభ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి అధ్యక్షత క్రింద అక్టోబరు 26, 27 తేదీలను మధుర (మద్రా) లో జరుగును.

హిందూస్థానరాజ్యసంఘము

రాజకీయసంస్కరణములను కొనసాగించుటకును అనామకావ్యమునందలి నిర్మాణభాగమును నిర్ధించుటకును సింఘదేశమున కతిశాసనప్రయోగమును ప్రతిఘటించుటకును యీసంఘ మేర్పరుపబడినది. దీనికి మా. భూర్జిగారి రథ్యుడు. స్వపరిపాలనామంత్రి. గులాం హుస్సేనువాదాదులు గారు సింఘ హైదరాబాదుకు వెళ్ళగా భూర్జిగారు స్వాగతమిచ్చిరి. ఈ క్రింది విషయములను గవర్నరుగారికి తెలుపగోరిరి. 1. 'ఉద్యోగుల కఠినచర్యలకు సింఘదేశ మే తగినదని ఏల నిర్ణయించినారు? 2 బొంబాయి రాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనను నియమించు. 3 సింఘ కమిషనరుకు ప్రత్యేకాధికారమును తీసివేయవలెను. 4 ముక్కురు సముద్రపు రేవు పనిని వెంటనే ప్రారంభించవలెను. 4 అలీసోదరుల కేసులపట్టి కేసులను లక్షలకొలదిగా చేసినను దేశమున శాంతికలుగదు. టర్కీలో మంచిసంధి చేసికొనవలెను. దేశమునందలి యిబ్బందులను తొలగించవలెను. లేనిచో శాంతికలుగ నేకలుగదని భూర్జిగారు చెప్పిరి.

భూభాగమునాయకులవిచారణ

ఈ నెల 24 వ తేదీ సోమవారమునాడు కరాచీలో భాలికదీనా హాలులో నెహ్రూగారు ఆసీసోదరుల మున్నగు నాయకుల కేసు విచారణ జరుగును. 21, 22 తేదీలను ప్రారంభచర్య జరిగినది.

వంగరాష్ట్రమున కఠినచర్యలు

23-1921 మొదలు 15-10-1921 వ తేదీవరకును ప్రభుత్వమువారు రవలించిన కఠినచర్యలను వంగరాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటించిరి. 7 1/2 నెలలలోను 247 గురిని ఛట్టుకొనిరి. 144 గురిని చెరసాలకు పంపిరి. 66 గురిని స్పెషలు కనిస్టేబులుగా చేసిరి. (ఇది యొకరికి రిక్షావిధి.) 144 వ శక్తును ప్రకారము చాలమందికి నోటిసులు పంపిరి.

దీవార, ఒరిస్సారాష్ట్రములందు, వాణిజ్యపరిశ్రమాభివృద్ధికి ఒకవర్తకసంఘమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

వేల్పు యువరాజుగారికి స్వాగతము నిచ్చుటకు సలహాసంఘము

పంజాబు హైకోర్టువకీళ్ళ తీర్మానము.

లాహోరు, అక్టోబరు 22:- పంజాబు రాష్ట్రములో యువరాజుగారి స్వాగతమునకు సిద్ధము చేయుటకు ఒకసలహాసంఘము ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. ఈ సంఘమునందు సభ్యులుగా నుండుటకు ముగ్గురు ప్రతినిధులను బంపవలయు నని ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి హైకోర్టు వకీళ్ళ సమాజమునకు ఒక లేఖను వ్రాసెను.

వకీళ్ళ సమాజమువారు దీనిని గురించి ఆలోచించుటకు ఇంతకుపూర్వము జడ్జిగా నుండిన రాయినాహాయి మోతీలాగారుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒకసభ చేసిరి. ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలయు నని డాక్టరు నందులాలా ఎం. ఎ. గారు పూరించిరి. ఈ తీర్మానమును వోటుకు వెట్టిగా నధికసంఖ్యాకులు ప్రతికూలముగ వోట్లనిచ్చిరి. కొందరు తిలస్థముగా నుండిరిగాన తీర్మానము ఓడిపోయెను.

మైసూరుప్రజాపతి నిధులసభ

బెంగళూరు, అక్టోబరు 22:- ఆంగ్లాధికారము క్రిందనున్న భారతదేశమున కియ్యవలసినట్లుంటి రాజకీయసంస్కరణములను తమకుకూడ నియ్యవలయునని ప్రజాపతినిధులు కడపటి కోజున దివాంజీగారికి సిఫారసు చేసిరి. సభను ముగించక పూర్వము, దివాంజీగారు ఈసారి సభయందు చర్చింపబడిన అంశములన్నిటిమీద నుపన్యసింపిరి-సభ్యులందరేకగ్రీవముగ యువరాజుగారికి స్వాగతమియ్యవలయునని తీర్మానించుటకు దివాంజీగారు స్పష్టించిరి. శ్రీలక్ష్మి నియోజితాధికారము నిచ్చువిషయమై సానుభూతితో వాలోచించెదన నిదివాంజీచెప్పెను. అంతట సభ ముగిసెను. తిరిగి ఎన్నడు సమావేశమగునో దివాంజీగారు చెప్పలేదు. సభ్యులకందరికి దివాంజీగారు నిడుచేసిరి.

బొంబాయిపౌరులసభ

బొంబాయి, అక్టోబరు 22:- ఈదినము సాయంత్రము పునమందరమందు బొంబాయిపౌరు లొక మహాసభచేసి ఇట్లు తీర్మానించిరి:-

(1) అభివృద్ధిశాఖను మంత్రిలస్వాధీనముచేసి, ప్రజాయత్రీశాఖ చేయుటకు వీలుగా దని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుట వ్యాయము గాదు. (2) ఈఅభివృద్ధిశాఖకు సంబంధించిన కమిటీలో అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులు ఉండవలయును. వారు సలహానిచ్చుటయేగాక, శాఖాపరి పాలనమునందు పాల్గొనుట కధికారము కలిగియుండవలయును (3) ఈ శాఖ వారు పునర్నిర్మాణ సిద్ధాంతముల ననుసరించి పని చేయుచుండవలయును. కాని ప్రజలగృహములను, భూమిని వశపఱచుకొనరాదు. (4) ఈతీర్మానములను బొంబాయిప్రభుత్వము నకును, భారతప్రభుత్వమునకును, భారతదేశపు రాజ్యాంగకార్యదర్శిని పంపవలయును.

లాల్ బాబుపతిరాంయిగారు

లాహోరు, అక్టోబరు 22:- యావద్భారత వృత్తిసంఘ సభాకార్యాలయము బొంబాయి నగరమునందు గలదు గాన తాను లాహోరు బాగమునందుండి పనిచేయుటకు వీలుపడదను కారణముచే లాల్ బాబుపతిరాంయిగారు సభాధ్యక్షునిపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఇతరసభాధికారులు సమాజముగ అధ్యక్షుని సలహా దీసి కొనకుండ, అన్ని పనుల జేయుచుందురు. ఇది లజపతి రాంయిగారికి ఇచ్చెమలేదు.

భారతశాసనములను రద్దుచేయు సంఘాధ్యక్షుడవచ్చుచేతనపనిని ప్రారంభించినాడు. ఏగుమరి ఎగువతీరముల చట్టములనుగురించి అతడు విచారించుచున్నాడు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వపు స్థానిక స్వపరిపాలనాంగమంత్రిగారి కార్యదర్శి పండిత యిక్ష్వాలు నారాయణగుర్జుగారు తమపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఆయాధ్య అద్దెలబెట్టుట అతడు ప్రభుత్వమువారినికోర్కెపర్చుచున్నందు జేరటం కిట్లుచేసెను.

ఆయాధ్య అద్దెలబెట్టు నెత్తుకమిటికి పంపబడినవిమ్మట ప్రభుత్వమువారు జమీందారులపక్షము వహించినట్లు అధికార తీరసభ్యులకు స్పష్టమయ్యెను; గాన వారందరు నెత్తుకమిటియందు తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామ జెట్టిరి. రయితులకష్టములును ప్రభుత్వమువారిదిల్లును తయారుచేయుటయు దేవాలయ గమనించలేదని తమఅనుమతిని దెలుపుచున్నందు కరాష్ట్రీయుల మితవాదసంఘాధ్యక్షుడు గవర్నరుజనరలుగారికి తంతివార్తను బంపెను.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసు రైల్వేభూస్వాముల సంఘసభ 27 వ తేదీన మహాజనసభా భవనమున జరుగును.

ఆయుర్వేదోపన్యాసములు:- 22 వ తేదీ సాయం కాలము పచ్చయప్ప కళాశాలహాలులో శ్రీ మునగాల రాజుగారి అధ్యక్షతన ఆయుర్వేదమును గుఱించిన సభ సమావేశమైనది. య. రామశాస్త్రి, భీషణ్రాజు పండిత వెంకటేశ్వర రావు మాండలిక, చా. రామమూర్తి శాస్త్రి, పండిత ఎల్. ఎన్. శర్మ మున్నగువారు రుపన్యసింపిరిని తెలియుచున్నది.

‘ఆంధ్రవిద్యార్థి’ అనంతపురము:- అక్టోబరు మాస సంచిక ముద్రణ మగుచున్న డి. శ్రీయ్యత గాడిచెల్ల హరిసన్వత్సరము రావు, చల్లా శేషగిరిరావు, గానాల, రామమూర్తి, శతావధాని డి రాజశేఖరము, సుధాకరదుర్ముగ్గు గు సుప్రసిద్ధులవ్యాసములకు దోడుగ, సామదాయక విజ్ఞానమును తేటతెల్లముగ బోధించు నట్టి మరియితరవ్యాసము కొన్ని కలవు సంచిక అపూర్వమగువ్యాసములతో నిండి, నవంబరునెల మూడవతేదీలోపున వెల్లడి కాగలదు. కై ప ముద్రణకర్త.

‘ఆంధ్రవిద్యార్థి’ అనంతపురము:- అక్టోబరు మాస సంచిక ముద్రణ మగుచున్న డి. శ్రీయ్యత గాడిచెల్ల హరిసన్వత్సరము రావు, చల్లా శేషగిరిరావు, గానాల, రామమూర్తి, శతావధాని డి రాజశేఖరము, సుధాకరదుర్ముగ్గు గు సుప్రసిద్ధులవ్యాసములకు దోడుగ, సామదాయక విజ్ఞానమును తేటతెల్లముగ బోధించు నట్టి మరియితరవ్యాసము కొన్ని కలవు సంచిక అపూర్వమగువ్యాసములతో నిండి, నవంబరునెల మూడవతేదీలోపున వెల్లడి కాగలదు. కై ప ముద్రణకర్త.

నెల్లూరుసంఘము - మదరాసు:- ఈ సంఘము వారి 31 వ వార్షికోత్సవసమయమున మదరాసులోని నెల్లూరు విద్యార్థులకై యీక్రిందిపోటీపక్ష తీర్మానముచేయబడినది. (1) ‘పౌరధర్మము’ గూర్చి తెలుగుభాషయందు దోకవ్యాసము. (2) ‘షేక్స్పియరు, డి. తెల్లొనాటకము’ని పక్షగదిరంగము. డి. తెల్లొనాటకము డి. తెల్లొనాటకము 100 పంక్తులు (3) తెలుగునందు వక్రత్వము. విషయము ఆనాడుచెప్పబడును ఇవిగాకను పరుగెత్తుట, దుమునుట, మున్నగువానియందుగూడ పోటీపక్ష జరుగును. బహుమతినాడె యొసంగబడును. వివరములను తెలియజేయుచు ఈ నెలాఖరులోపుగ దరఖాస్తులను క్రింది చిరునామాకు బంపవలెను- యరుగుడిపాటి కోదండరామయ్య, 87, విక్టోరియా హాస్టలు, తిరువళ్ళిక్కోడి, మద్రాసు.

వేల్పుయువరాజుగారి కియ్యవలసిన సన్మానపత్రము.

అలహాబాదు, అక్టోబరు 22:- వేల్పుయువరాజుగారికి సమర్పించవలసిన సన్మానపత్రము తయారుచేయబడినది. దానిని అంగీకరించవలసిన దని గతరాత్రి సమావేశమైన పురపాలక సంఘసభలో పండిత ఆర్. కె. మాలవ్యాగారు పూరించిరి. 16 వందల అంగీకరించిరి. 7 గురుసభ్యులుమాత్రము ప్రతికూలముగ వోట్లనిచ్చిరి. తాను తయారుచేసిన మరియొక సన్మాన పత్రమునుగూడ అంగీకరించవలసినదని పండిత మహ్లాలు నెహ్రూగారు కోరిరి. 6 గురుమాత్రము అనుకూలముగ వోట్లనిచ్చిరి. 16 వందల ప్రతికూలత సహించిరి గాన ఈ రెండవ సన్మానపత్రము సభవారిచే నంగీకరించబడలేదు. సభ్యులలో సభికసంఖ్యాకుల నవమానపరచుట కీసన్మానపత్రమును పండితుడు తయారుచేసి నట్లు తోచుచున్నదని ప్రాపెనరు బాగారు వర్ణించిరి. ఇది పనికి మాలిన సన్మానపత్రము నిండలతో నిండియున్నది అని పండిత రాధాకాంత్ మాలవ్యాగారు రభిప్రాయపడిరి. సహాయరాకరణము నవలంబించిన కొందరుసభ్యులు సవరణల నుపపాదించిరి. గాని, సవరణలన్నియు ఓడిపోయెను. యువరాజుగారిని సత్కరించుటకు రు 25000 లను బోర్డువారు నెలపుపెట్టుట కంగీకరించిరి. రస్తాలను బాగుచేయుటకు రు 5000 లు, సన్మానపత్రమును, వెండిపత్రమును కొనుటకు రు 700 లు, అలంకారములకు రు 1000 లు, పేదల కన్నదానముచేయుట, బాటరథుల పోలములను పెట్టుటకు రు 3000 లు, భాగ్యమును నయముగా విక్రయించుటకు రు 15000 లు, చిల్లర రు 300 లు ఖర్చుపెట్టవలయునని సభ్యులు తీర్మానించిరి.

అగ్రా, ఆయాధ్యదేశములజమీందారుల సభ అక్టోబరు 24, 25 వ తేదీలను జరుగును.

19 తేదీన జరిగిన చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీసభలో ఏకగ్రీవముగ కరాచీ తీర్మానము బలపఱపబడినది. ఒక శ్రీ ప్రతినిధియు, పంచమ ప్రతినిధియు, తీర్మానము నంగీకరించిరి. యువరాజుగారు బొంబాయిలో దిగు దినమున, ఆంగ్ల మూసివేసి, వారతాళములు చేయవలయుననియు, గవర్నరు గారు తిరుపతి కే తెంచు సమయమున వారినికూడ నట్లే గావింపవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

హిందూ ముస్లిము సఖ్యత

వట్టి యదావడియా?

హిందూ - ముస్లిము సఖ్యత దృఢముగాదనియు, వట్టి యదావడియేయనియు ఈనెల మాడరక రేవుకావడము ప్రకటించెను. గాంధీజీ హిందూ ముస్లిముల మధ్య సఖ్యతను ప్రోత్సహించుటకు ఇండియా ప్రతికూలముగా నిలువనూర్చుననియు చెప్పెను.

మాడరక రేవుకావడము వ్యాస శిష్యులవట్టి చూడ సఖ్యత వట్టి యదావడిగ నున్నట్లు వివరించెను. కాని యీ సఖ్యత అదావడి గాకుండుటయే గాక అతిశీఘ్రముగా ఇంకల వాస్తవము బోధపడుచున్నదని నాయభిప్రాయము. అయినను ఈ సఖ్యత చిన్ని మొలకవలె నున్నదనియు నీరు పోసి మనము బాగైతగ పోషింపవలసి యున్నదనియు నేనంగీకరించుచున్నాను. కాని యిదికంటె ముఖ్యము గాదు. ఏల? ఉభయములు తమ కి సఖ్యత లేకున్న యుద్ధములు గలుగునని కనుగొనగలిగినాడు.

స్వసంఘాతే మింకను హిందూ నశింపలేదు. పూర్వము ఒకరియం దింకొకరికి దృఢవిశ్వాసము గలుగలేదు. ప్రాతరాత్రులకు కొన్ని ముఠాపునకు రాలేదు. ఎన్నికల సమయమున సమర్థతకు మతము ప్రాధాన్యముగ భావించుచున్న విషయముగాడ సంగీకరింపదగినది. వీని నన్నిటి నంగీకరించిన గాని సఖ్యతయందుగల కష్టములను మనమంగీకరింప జాలము. ఉభయసంఘములు ఈ కష్టముల సంగీకరించి శ్రీవానిని పురస్కరించుకొనక సఖ్యతను పెంపొందింప ప్రయత్నించుచుండ 'అదావడి' యని వ్యవహరించుట యధర్మము.

గోపభ మాన్యవలసినదని కిలాఫతు సంఘములు కోరినను, మహమ్మదీయు లీమాటలను చెప్పివెట్టుచుండలేదని యనుట య సత్యము. కిలాఫతు ప్రచారకులు మహమ్మదీయులు- వీరే గోపభ త్య కూడదని చెప్పించుండిరి- ఇది యొక విచిత్రకార్యము గాదా! రెండవ విషయము- ఈ కిలాఫతు ప్రచారకుల ప్రయత్నముల కార్యకర్తలకు విజయము గలిగెనని నేను చెప్ప సాహసించు చున్నాను - ముసల్మాను ప్రచారకు లీ గోసంరక్షణ బాధ్యతను సంపూర్ణముగ తమవై వైచిత్రిని- బాంబయిలో చోటాని, కా త్రాగారులవంటి ముసల్మాను నాయకులు వందలకొలది గోవులను హంతకులవారినుండి తప్పించి వానిని హిందూవులకు సమర్పించి వారి కృష్ణతకు బాత్రులై యుండలేదా?

హాలానా మహమ్మదాలియు నేనును ఒండెరుల యంత రంగీకరింపయములలో జోకయ్య కల్పించుకొనమనుట సత్యమే. కాని నిష్కపట్యంబంధమునందు మాయిరువురు ను మించుట దుస్సాధ్యము. సఖ్యత మాకు వట్టి ప్రదర్శనము గాదు. ప్రాణముల వైత గోల్పోవుదుము గాని సఖ్యతను మాత్రము కలుచు కొనము. మేము కలసి యిన్ని ప్రయాణముల చేసితిమి. ఒక్క మాటైనను మాలోమాకు భేదములు గలుగలేదు. మాలోమాకు రహస్యములేలేకుండెను. విమర్శనము మిగుల క్రూరముగ నీక్షింపి వాక్యములందుగలదు. "ఇరువురములూ పాన్యాసనోరణి గమనించి నూత్నముగ వివాహం జేయ మొదలిడిన యొకరు ఎక్కడనో యుండు త్రుక్కమీద నెక్కువగను మరియొకరు భారతన్యాయాజ్యముమీద నెక్కువగను లక్ష్యము నుంచుచున్నట్లు బోధపడగలదు; మాయిరువురము భిలాఫతునందు లక్ష్యముగలదు. హాలనా మహమ్మదాలికి మతవిశ్వాసమువలనను కిలాఫతు సంరక్షణము చే గోసంరక్షణమునకు బలము గలుగునని నేను విశ్వసించుటవలనను మారితవరకును అట్టి లక్ష్యము గలదు. మాయభయము మతసంరక్షణమునకును స్వరాజ్యము అవమగుటచే, స్వరాజ్యసంపాదనమున కిరువురమును కృషి నల్పుచుంటిమి. ఇది మిగుల యత్నశ్రద్ధామగ్గు పరమార్థముగ నుండకపోవచ్చును. కాని యిందు దావజీకములేదు. భారత క్రిమీలమున కిలాఫతును సంరక్షించిన స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయే యని నాతలంపు. మతమునకు ప్రేమ యాధారము. ఆలోచననే మాయభయం మైత్రికిని గూడ ప్రేమయే పునాది. ఒక సంఘమువారె పుట్టికిని ప్రేమపూరితులై యుండిరని మన జాతీయం దైకమత్యము దృఢముగ నెలకొనిపోవును. అధిక సంఖ్యాకులగు బెంగాలీయులను బోధపడులాగున హాలానా మహమ్మదాలి నూటలాడునని వ్యాసమునందు వ్రాయుట యక్రమము. సులభముగా బోధపడుటలే అతడు ఉర్దూ మాటలాడ బ్రయత్నించుచుండె నని నాకు తెలియును.

ఒండెరులను విశ్వసించుకొనజాలక పారితోత్తము తప్పనిసరి యని తెలుచు హిందువులు మహమ్మదీయులు కొందరు ఉచుచ్చును. ఇట్టి యూహలుండుటచే స్వరాజ్యసంపాదనమునకు కొలము వృథ యగును. రెండు సంఘముల మధ్య తగవు

లున్నను తప్పులేదుగాని పారితోత్తము మాత్రము అనర్థకమని మనమింకను స్పష్టముగ కనుగొనలేదు. మనలో నొకరితో నొకరు తగవులాడకుండ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారధిపడుచున్నారని యెవరైనను తలంచితేమో! అదియే వాస్తవముగను, మనలను మనయిష్టమువచ్చినట్లుల వదిలివెట్టి తగవులాడుకొననిచ్చిన, మనయుభయుల మగంటిమికిని, మతములకును, దేశమునకును, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ దేశమునకు మన నేను తలంచుచున్నాను. ఆవేళపూరితల మగుటకు మనము తగవులాడుకొనిన అది యొక క్రొత్త విషయముగాదు. తమదేశములో కాంతి నెలకొనుటకు పూర్వము ఇంగ్లీషువారు ఇరువదియొక్క సంవత్సరములకాలము తమలోతాము హోరాహోరిగ పోరాడుకొనిరి. ఫ్రెంచివారు కిరాతకులవలె పోరాడుకొనిరి. ఇట్టి పోరాటము ఇటీవల మనము విని కని యెఱుంగము. ఆమెరికనులు తమ స్వరాజ్యమును ప్రతిష్ఠించు కొనుటకు పూర్వము ఇంతకన్న బాగుగా ప్రయత్నించుచుండిరా? మనలో మనము పోరాడుకొనవలసినవచ్చునని మనము పిరికితనమును అలవడజేసికొనవలసినదేనా? వ్యాసకర్త గూడ మనవలెనే హిందూము సల్యాను సఖ్యతను ఆపేషించును. అయితే మొదటినుండి చివరవరకు సంపూర్ణమైనామయ అవసరమని యతనియభిప్రాయము. ఆమాయను తాను స్వయముగ నూచింపక చదువరులకు విడిచివెట్టివాడు. ప్రారంభదశలోపం క్రిభోజనములు అంతర్వివాహములు ఉండవలెనని యతడు కోరుచున్నాడు కాబోలు. ఈరెండుమాటలు వలన గాని స్వరాజ్యము ప్రతిష్ఠితముగాదని తలంచుచో కనిసము ఒక శతాబ్దమువలెనను మనము వేచియుండవలసి వచ్చును. దీని కర్తమేమి? హిందువులకు తమ మతమును విడనావలయునుగాదా! ఈరెండుమార్పులను తప్పక నేను తలంపనుగాని అవి ఆచరణ యోగ్యములు గావని మాత్రము పలుకుచున్నాను. హిందువు తనమత మునందును, మహమ్మదీయుడు తన మతము నందును సంపూర్ణ భక్తివిశ్వాసములు గలిగి యుండియు ఉభయములను సఖ్యముగ నుండుటయే మన ప్రస్తుత యుద్ధము సిద్ధాంతము. కావుననే హిందూముసల్మాను సఖ్యతకు అలీ సోదరులును నేనును ఋజువుగ ప్రవర్తించుచుంటి మని హిందూముసల్మానులకు వందల కొలది పర్యాయము లుపన్యసిం చి యుంటిని. మాకిరువు రకును మామామతములందు భక్తి గలదు. అలీ సోదరులయందు నాకు గౌరవ మెంతయధికముగ నుండినను నా కూతురిని సోదరుల కొడుకులలో నొకరి కిచ్చి వివాహము చేయ నొల్లను. ఒకవేళ నాకుమారుడు హిందువుగ నుండియు సంస్కరణమున కిష్టపడిననుగూడ నాకుమారునికి వారు తమ కూతులను నొల్లరనిగూడ నాకు తెలియును. నేను సోదరుల మాంసాహారములందు పాల్గొనను. వారు నాయావిశ్వాసమును గౌరవించురు. ఇట్లుండినను, అలీ సోదరులు నేనుపరమ స్నేహితులముగ నున్నాము. మా స్నేహితులను మించిన ఇట్టి స్నేహితులు, ఇట్టివారు మరిముగ్గురు కన్పించుట యరుదు. సఖ్యత యన్యతముగాదనియు, ఉభయ సంఘములయందు విశ్వాసముంచుకొనినూడ సఖ్యముగాపాడ సాధ్యమగుచున్నవనియు చదువరులకు నివేదించుచున్నాను. బ్రిటిషువారి ప్రవేశము లేనప్పుడు సోదరులుగాని వారి స్నేహితులుగాని నా పారితోత్తము నా మతమును భ్రష్టపరచునని యిండుకేనియు భయపడువాడను గాను. నావంటివారి పండ్లెండుమందిని సోదరులలో నొక్కడు ఓడింపగల క్తి యున్నది. అయినను, నా విశ్వాసమునకు రెండు ఆధారములు గలవు. మొదటిది, భగవంతుడు తన యాశీర్వాదము తప్పక సమరక్షించును. రెండవది, అలీ సోదరులును వారిమిత్రులును పూతచరితులు, విశ్వాసపాత్రులు. మాలో మేమెట్లు సహనభావముతో మెలగుచుంటిమో ఆలాగున దేశములోని యుభయసంఘముల వారెల్లరుగూడ ప్రవర్తించిరని సఖ్యత సుసాధ్యమగును.

పశ్చిమోత్తర సరిహద్దులందలి శత్రువులు

సిద్ధా, అక్టోబరు 22:—వాజిస్థానమునందలి పరిశీతులనుగురించి ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. "పశ్చిమోత్తర సరిహద్దులందు మనుషులలో అబ్దుల్లా తగవారు మొండి ధైర్యముగలవారు- మాత్రపులులో ముఖ్యమైనవారు అబ్దుల్లా తగవారే- సంధిపరతులను మేము వీరికి సెప్టెంబరు 14 వ తేదీ నిచ్చితిమి- సెప్టెంబరు 26 వ తేదీ లోగా వారివద్దనున్న తుపాకులను మాకు ఇచ్చివేసి, మేము విధించిన జరిమానాను చెల్లించవలయునని మేమాజ్జూపించితిమి- దీర్ఘముగ చర్చించినపిదప, సెప్టెంబరు 28 వ తేదీన అబ్దుల్లా లీవరతుల కంగీకరించిరి. లాథాలో వారు 29 తుపాకులను, జరిమానాను మాకు ఒప్పగించిరిగాన అక్టోబరు 18 వ తేదీన మాసమరమును మేమునిలిపినాము. ఇంక అబ్దుల్లాదగ్గర అనేక తుపాకులు గలవు- ప్రతినెలకు వారు కొన్ని తుపాకులను మాచిచ్చి వేయవలసియుండును."

విదేశ వార్తలు

అప్పురు సైలీషియా.

జర్మను పోలీషు సరిహద్దులు. అప్పురు సైలీషియా పరిష్కారమును తెలుపుచు రాయబారుల సభ వారు దేశీయులలాభములకు ముఖ్యములగు విషయములు పరిష్కరింపవలయునని తెలిపిరి. జర్మను పోలీషు స్ట్రేవనువారిలో రాయబారులు జరుపుటకు సంపూర్ణాధికారము గలవారిని నియమించుటకు తీర్మానింపబడెను. ఈ పరిష్కారమునకు వ్యతిరేకముగ వ్యవహరించు నెడల అవసరమగు చర్య తీసికొనెదమని భయపెట్టిరి.

వాషింగ్టను సభ

భారతీయ ప్రతినిధుల ప్రయాణము. వాషింగ్టను సభకు భారతీయ ప్రతినిధులు ఒలిపి అనుష్ఠించు మొద నవంబరు 26 తేదీన బయలుదేరుదురు. ఈ సందర్భమున కాత్రిగారికి జి. ఎస్. కార్నెట్ (హిందూ ప్రభుత్వ డిప్యూటీ సేక్రటరీ) గారు సిలిలు ఆడ్వేజరు గాను, కలనల్ కన్నెట్టె గాను గారు మిలటరీ ఎడ్వేజరు గాను బి. ఎస్. బాబ్ వైగారు ఆంధ్రరంగిక కార్యదర్శి గాను నుండురు.

ప్రధాన మంత్రిగారు.

వాషింగ్టను సభకు ప్రధాన మంత్రిగారు క్వెటానియా యను నౌకమీద బయలుదేరి వెళ్లుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

డచ్చి ప్రతినిధులు.

డాక్టరు వాన్ కార్నెల్ డిన్ గారును, ఎం. బ్లాక్ లాడు గారును, మార్క్స గారు వాషింగ్టను సభకు డచ్చి ప్రతినిధులుగా వెళ్లెదరు.

పార్లమెంటు

కామన్సు సభలో భారత దేశమునుగురించి చర్చించుటకు సర్. డబ్ల్యు. బాన్స్ సేక్రటరీ గారు కోరగా చాంబర్లెనుగారు కార్మిక సమస్యనుగురించి చర్చింపవలెను. కాన ప్రస్తుతము లీలులే రనియు తరువాత దాని కేర్పాటులు జేసెదననియు జెప్పెను. దీనినిగూర్చి 25 వ తేదీన చర్చ జరుగవచ్చునని కర్జను ప్రభువు గారు జెప్పిరి.

అత్యంత ప్రాచ్యదేశ సమస్య

అంగ్లదేశ విధానము. అత్యంత ప్రాచ్యదేశ సమస్యను నివృత్తిపాతముగను, శాంతిస్థాపన నొనర్చునదిగను. పరిష్కరించుటలో ఆమెరికాకు సహాయపడెదనని కామన్సు సభలో ప్రధానమంత్రిగారు జెప్పిరి.

విర్లండు సమస్య

సంధిసభ భగ్నమగు ననుభవములేదు. అంగ్ల ప్రతినిధుల సదృశములు విర్లండు ప్రతినిధులకు వచ్చెను. విశిష్టసభలో సోతు యూనియన్లు ప్రతినిధులు లార్డుమిడిల్ టనుగారును మరి ఇద్దరును నియమింపబడిరి.

యుద్ధభైదీల మార్పు

తురుష్క-యూద్ధ భైదీలు మార్చునండి కాన్స్టాంటినోపిలుకు చేరినటు నిజముగాదు. సాధ్యమైనంతవరకు సట్టుజేయబడును. ఆంగ్లేయద్ధ భైదీలను తురుష్కులు వివేచితికపంపున ధైర్యాలు జేయబడెను. అంగ్లభైదీలను అక్కడక్కడనున్న తురుష్క పోరులకు బంపుటవలన యుద్ధభైదీల నెట్లు మార్పుకొనెదరో యూహ్యముగ నున్నది.

పారిస్ బాంబు కుట్ర

పారిస్ లోని ఆమెరికను రాయబారుల కొక పార్సెలు పంపబడెను. దానిని ఒక నేపకుడు విప్లవమండనదొక బాంబు ప్రేరిక. దీనికి కమ్యూనిస్టులు కారణమని దెలియచున్నది. ఆమెరికాలో ఇద్దరు ఇటలీ మనుష్యులకు ఉరిశిక్ష విధించుటచే నిట్లు చేయబడెనని తెలియచున్నది. బాంబు ఇంగ్లీషువారిచే చేయబడినట్లు గానించుచున్నది.

ఈజిప్టు జాతీయవాదులు

పోలీసులలో పోరాటము. జెగూల్ పాషాగారు గిర్గాతు వచ్చినపుడు పోలీసువారికిని ఒకగుంపుకును జరిగిన పోరాటములో 9 మందికి పోలీసువారికిని 15 మంది ప్రజలకును తొల్లు తగిలెను. పాషాగారిని కన్యవద్యిగనియలేదు. ప్రజలు ఊరువదలరాదని ఆజ్ఞాపింపబడిరి.

అప్పురు ఈజిప్టులోని పాషాగారినిగారి వారీయనుచరులనుగాని రాయరాదని గవర్నరుగా రాజ్ఞాపించిరి.

ఇకను శస్త్రమర్కరలేదు.

(3188)

శ్రీ దక్షిణామూర్తి, ఉయ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధిపతులచే పోషింపబడుచున్న శేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ అజీసు సాహెబుచే సుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి ఆ నేకయోగ్యతాపత్రములు డెడలిన నుండుల వివరము:—

1. సిల్వరు పువ్వు— ఇది రావపుండ్లు, మేహరణములు, ముఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకిబెబ్బలు మాన్యును. శరీరములో చిత్తులన్న తుపాకిగుండ్లు, గాజు ముక్కలు, యిసుమిక్కులు వగైరాలు ఆపరేషనులేకనే బయటికి తీయుటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్నా, గోరుచుట్లు, తామర, కలుపుకెత్తు, గజ్జి, కర్పాజీ, మదమ నూలలువగైరాలు ఆమోఘముగా కుడురును. యావత్తు జీవ జంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.

ఒక కేసుకు పావుతులంవంద 58 పోవును.

2. సిల్వరు లోహము— ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు, రక్తనాళములనుండి కాయున్న రక్తము నాపుటకున్న పువ్వుయొందును. గనేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకవలన మీకే తెలియగలదు.

వెల 1 అవున్న బుడ్డి రు 1-0-0.

3. పాముకాటుకుముందు— బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాభియాల్ సులేమాని— ఇది యునాని శాస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరుకారుట, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలే కుండుట మొదలైన యావత్తు కండ్ల జబ్బులకు వ్యభిచారియగును. బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.

5. కలరామాత్రలు— i. మాత్రలు 25 గల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజాబీధరా అవున్న సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరావగైరా యావత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు ఆమోఘముగా పనికివచ్చును.

6. పార్శ్వపునొప్పి వగైరా యావత్తు నొప్పులకు మందు— వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

వై నుదహరించిన మందు లన్నియు బర్మా వై నా డోముల డాక్టరు పుంగీ అను ఒక మహామహునివలన కనిపెట్టబడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై నుదహరించిన మందులు పువ్వుయొ గించువిధము, అనుపానములు నుండు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib,
Native Doctor
South Vallur and Vuyyur Estates
Thota-Vallur, Kistna District

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయుర్వేదశాస్త్రములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చీనాబజారు, మదరాసు.

“అమృత విద్యుత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పువ్వుయొగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు చాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపుసరములేదు, నులకమైన తెలుగులో వ్రాయబడినవి. గొప్ప నర్తకికేటలను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారకు ఆరీ నారాయణరావు, వంతులు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గార్డ్స్ వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించుకొనిన నా నిశ్చయము.” పుస్తకములు వలయువారు యీ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2868

చోడవరం, విశాఖపట్నం, బెంగాల్

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు

వైద్యరత్న పండిత

జి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఇకపుయెకజా

కలరా పేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన

ఆయుర్వేదవిద్యోగములు

మా కలరా, ప్లేగుమందులకు

ముఖ్యప్రాశస్త్యము

20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా

సిలోన్, ఏజెన్ మొదలగుచోట్ల అనేక

వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే

కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0

ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0

ఇకపుయెకజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0

క్యాటలాగు ఉచితము ప్యాకేంజు పోపు

ఖర్చులు ప్రశ్నేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41 ఆచారపుకవిధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములకు

తామయహార

కస్తూరి మాత్రల వలె

సర్వోత్తమగుణకార్యుల దివ్యవర్ణములతో తయారుచేయబడిన ధారాళముగా చెప్పవచ్చునది ఏదీ అత్యవసరమైన యే వస్తువు చేరలేదు గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని పృథ్వులకును ప్రతిఒక్కరకును సంపాదించుకొనవలసినది. ఈ మాత్రలు 5 నుండి 5 వరకు తాంబూలములో గాని లేక పట్టి నోటిలోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడెల మందము అత్యంతము వలబద్ధము. చివరకు జ్వరము నులేరయ్యావ్వరము శిశువు వాతము, దగ్గు, పడితము నరముల నొప్పి బల

హీనత ఇంపు ఎంజా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులకు దగ్గురకు రానివ్వదు. జబ్బుగలిగిన కేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకచోటు మాన్యుడగు నీసు గుమస్తాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు భూమిశ్రేణులూ కూడ ఈ మాత్రలను సేవించి గుణమును పొందుచున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి వెల రు 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోట్లది 0-4-0 ఒక సీసా 6 సీసాలను తెప్పించిన పోట్లది రు 1-కి-0

12 సీసాలు " " 2-12-0

25 సీసాలు " " 5-8-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శ్రీతారాఘవ వైద్యశాల

(301-594)

మైసూరు

తండ్రి విలాసము— కంటిట్ మైసూరు.

తాళిసాదిచూడము

(కార్తీకసంహిత)

తాళిసాదిచూడము వ్యాసకోశములకు బలమిచ్చును.

దగ్గు ఎగరూపిరి రోగమును బోగొట్టును.

తాళిసాదిచూడము దగ్గుతోహడిన జ్వరమును, వాంతులను, అతిసారమును బోగొట్టును.

తాళిసాదిచూడము తుయిరోగములో మిక్కిలి యుపయోగకరము

తాళిసాదిచూడము స్త్రీహము, గ్రహణిరోగము, పాండురోగములను బోగొట్టును.

తాళిసాదిచూడము చిన్న పిల్లలకు తిరుచువచ్చు జలుబుల దగ్గుల బోగొట్టును.

తాళిసాదిచూడము గబ్బిణీశ్రీలకు వచ్చు అరుచిని, వాంతులను బోగొట్టును.

తాళిసాదిచూడము గొంతుక రామకొనిపోవుట, స్వరహీనము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యాధులందు మిక్కిలి యుపయోగించును.

నైద్యులకు ప్రశ్నేకమైన ధరలు. (సోమ)

చూడము 10 రు 1-8-0

పేట్లెట్టు 50-కి 0-8-0

మనడింగు డైరెక్టు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదశాస్త్రాన్ని, లిమిటెడ్,

హిందూస్టాన్, మాంటూరోడు, మదరాసు

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిమితతను బోగొట్టు

బయందు చేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-12-0

ఇండియా సిలోన్ నందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు

ప్రచితముగా పంపబడును. (2978)

విరానము పి. డి. హాసండ్

సెం 144 ఫనఫవాడీ బొంబాయి.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగద్వైపానానానము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లకేక తమాషా విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని నాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీరములో సమాధియగుట, శరీరములేని కలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ షేషుల రని గొప్పరండి యుచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0 లు. (2112-688) పి. చర్. జనార్దనం నాయుడు, డింగోబం. (గుంటూరు బెంగాల్)

ఆయుర్వేదమును 25 వ అష్టాంశమున సిద్ధ మగును.

కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి గాన

మీ ఆర్డరులను వెంటనే రిజిస్టరుచేసికొనవలెను.

ఇంకా ఇంకొక సంపూర్ణాధికరణం; చక్కని

వెద్ద ఆయుర్వేద కాగితము; సుమారు 20 పుటలు.

గాంధీ హాతుని

ఆరోగ్యదర్శని

(రు 870)

ప్రతి 1 కి 12 ఆ; 12 ప్రతులు రూ 8 లు;

సేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(2) మెదడు నుపయోగించునట్టి నా రంధరికిని కాళిలో

నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ఫోరైట్ టేబుల్

ము ఒక వరము వంటిది. నా మెదడు సంబంధమైనట్టి వ్యాధు

లన్నియు భూరిగా నయమైనవ.

రంగూన }

80-6-19 }

బాబులాల్,

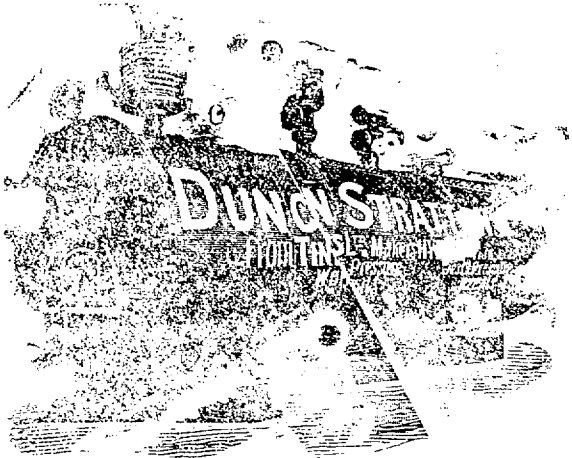
హిందూస్టాన్

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండు కో.

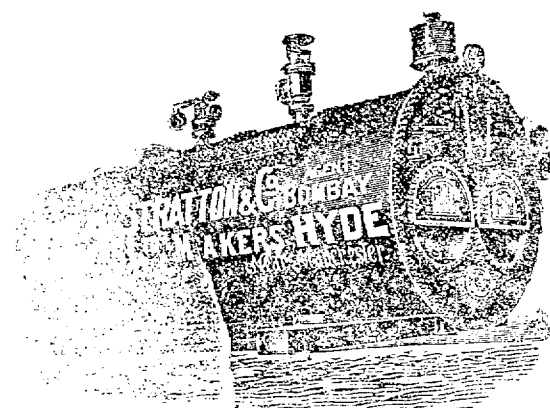
(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంపోర్టర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

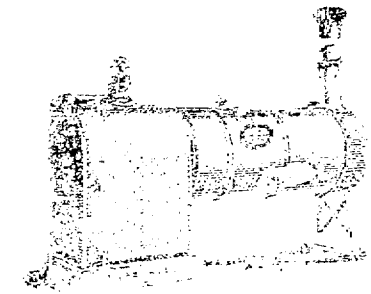
పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యెందును.
స్టీమ్‌బోల్స్ (మెరు
80 హానులు మొదలు
160 హానులవరకు వుండును.

హైడ్రాస్టాటిక్ కార్బిడ్ బాయిలర్లు.

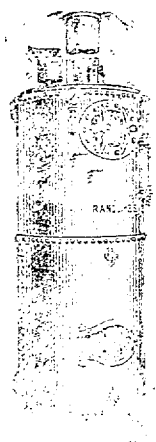

హైడ్రాస్టాటిక్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 62 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 1/2 అ. వరకు వుండును.
స్టీమ్‌బోల్స్ (మెరు 100 హానుల వరకు వుండును.)

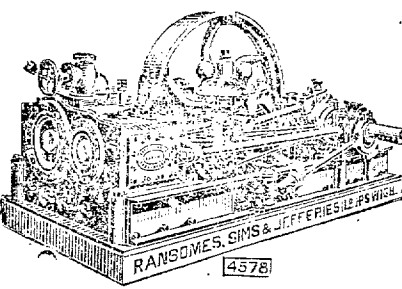
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్‌బోల్స్ (మెరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు వుండును.)

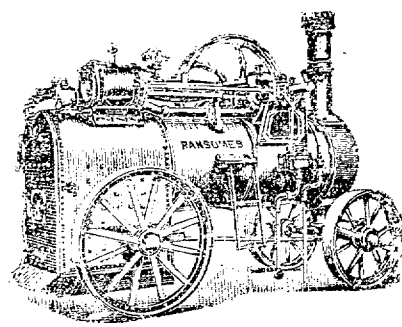
వర్టికల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్‌బోల్స్ (మెరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు వుండును.)

ఈ క్రింద తెలుసుకొనవలసిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది జిన్నింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
మాది మెషినింగు మెషినరీ
మాది స్పిన్నింగు మెషినరీ
మాది వీవింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ లిఫ్ట్ వర్క్ మిల్లింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డచేయు మెషినరీ [నలు
కట్టు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
కాగితము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
తేరులు మర్కెటాపు కొరముట్లు
స్టీలు పాప్టింగు, కప్పింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరన్ అండు కాట్టు విరన్ ఫుల్లీలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుహాపు మొననుండి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెస్టింగ్స్ కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్ట్ లో స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము మెరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో (మెరు సిలిండరు).
స్టీము మెరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, కైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
హాట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో సహా కల రూ॥ 0—10—0; డబ్బీ 1-కి రూ॥ 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

